

Agricultural Economics

Доскеева Г.Ж. ПРОБЛЕМЫ В СОЦИАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЕ АПК И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯХ СОЦИАЛЬНОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ РЕГИОНОВ.....	63
L. UDOVA, IMPACT OF CLIMATE CHANGE ON AGRICULTURE.....	68

Regional economy

Aubakirova Zh.Ya., Beysenbaev Zh.T. , Zhanatkyzy S.AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN, A GENERAL DESCRIPTION OF THE ECONOMIC SITUATION	71
Пасечная В.А., Чернова Е.С. ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ САМАРСКОЙ ОБЛАСТИ.....	75
Баландіна І. С., Самарська А. В. АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ КЕМПІНГІВ В УКРАЇНІ ТА ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	80
Вохмянин И.А. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРОДУКЦИИ ЛЕСНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАРЕЛИЯ И АРХАНГЕЛЬСКОЙ ОБЛАСТИ	83
Шайдуллина Ч.Р., Быканова К.А., Бочкарева Т.Н. ОЭЗ КАК ФАКТОР ЭФФЕКТИВНОГО ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ЭКОНОМИКИ РОССИИ.....	86

Macroeconomics

Сербін Олександр,О.І. Ляш СТРУКТУРНІ ЗМІНИ В ЕКОНОМІЦІ – КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	90
--	----

MATERIALS

OF THE XII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

CONDUCT OF MODERN SCIENCE- 2016

NOVEMBER 30 - DECEMBER 7, 2016

VOLUME 4

ECONOMIC SCIENCE

SHEFFIELD

SCIENCE AND EDUCATION LTD

2016

SCIENCE AND EDUCATION LTD

Registered in ENGLAND & WALES

Registered Number: 08878342

OFFICE 1, VELOCITY TOWER, 10 ST. MARY’S GATE, SHEFFIELD, S
YORKSHIRE, ENGLAND, S1 4LR

Materials of the XII International scientific and practical
conference Conduct of modern science- 2016 .

Volume 4. Economic science. Sheffield. Science and education
LTD - 96 p.

Editor: Michael Wilson

Manager: William Jones

Technical worker: Daniel Brown

Materials of the XII International scientific and practical conference,
«Conduct of modern science- 2016», November 30 - December 7, 2016
on Economic science.

For students, research workers.

ISBN 978-966-8736-05-6

© Authors, 2016

© SCIENCE AND EDUCATION LTD, 2016

CONTENTS

ECONOMIC SCIENCE

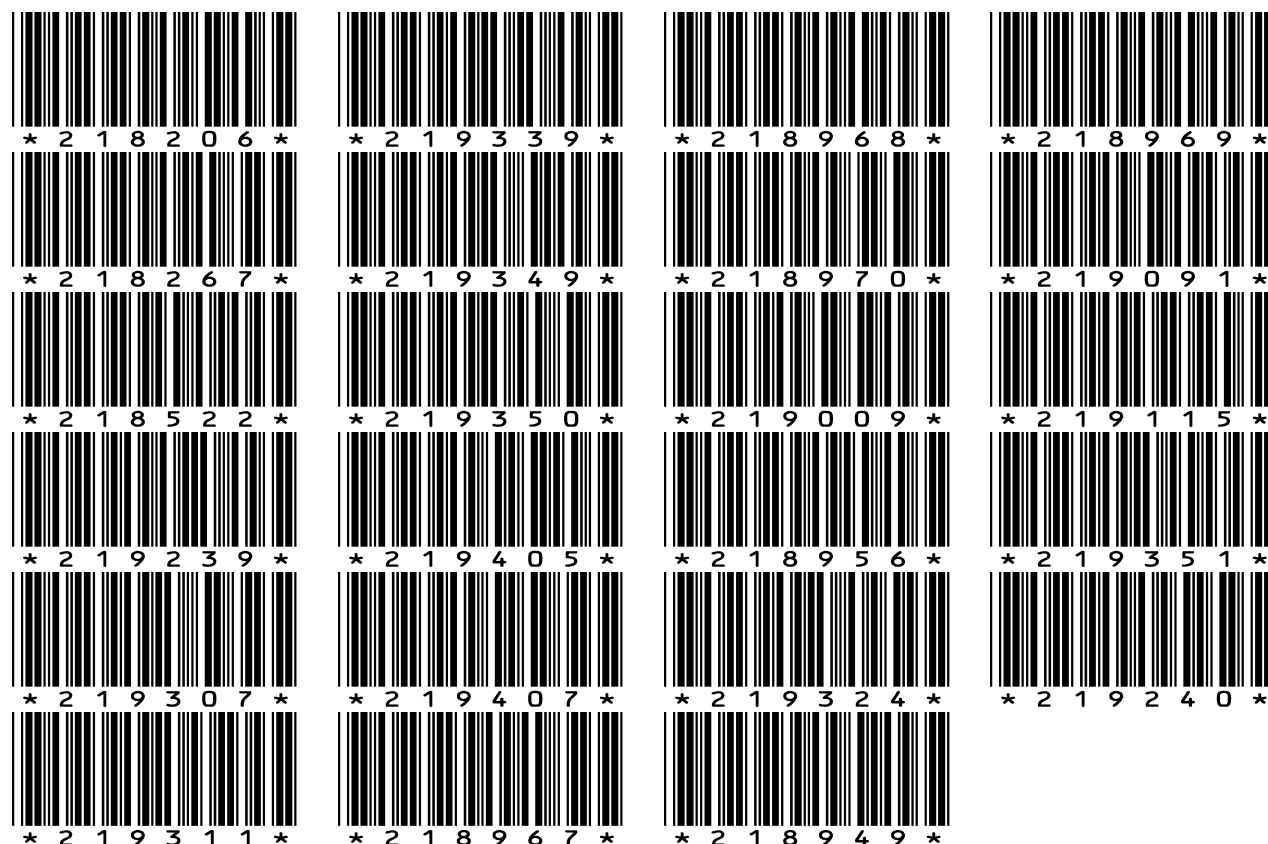
The economy of the enterprise

Маркова О.В. ИННОВАЦИОННЫЕ ФОРМЫ ИНТЕГРАЦИИ НАУКИ, ОБРАЗОВАНИЯ И МАЛОГО БИЗНЕСА	3
Головко О.Г., Піддубна К. І., ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТРАХОВИКА	9
Войцеховська Ю.В., Швед А.В. ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗБУТОМ У ПАТ КОХАВИНСЬКА ПАПЕРОВА ФАБРИКА.....	12
Рогачева М.И. ДИАГНОСТИКА ФИНАНСОВОГО КРИЗИСА ПРЕДПРИЯТИЯ.....	14
Боташева З.Р. К ВОПРОСУ О СТИМУЛИРОВАНИИ ЭКОЛОГИЗАЦИИ ПРОИЗВОДСТВА НА РЕГИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ	23
Танінець К.В.,Дудчик О.Ю., УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	27
Мамедалиев О.Б. ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИЙ РИСК В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА ЭКОНОМИКИ К РЫНОЧНЫМ ОТНОШЕНИЯМ (НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН).....	31
Мехеда Н.Г, Горбань І.О. СТАДІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА	36
Мехеда Н.Г., Дудак О. В., МЕТОДИ ПЛАНУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	39
Власенко І.В., Малюта К.Г., Андріяш В.В. ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ КОРПОРАЦІЙ.....	42
Котигорошко А., ЗАХОДИ ПІДВИЩЕННЯ ВАРТОСТІ АКТИВІВ КОМПАНІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	45

Logistics

Есимсеитова К.А., Есимсеитов М.С., Аубекеров К., Ширина А., Исаев И. ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ ОТДЕЛЬНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ ЦЕПЕЙ	50
Есимсеитова К.А., Есимсеитов М.С., Аубекеров К., Исаев И. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЛОГИСТИЧЕСКОГО ПОДХОДА ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ РАБОТЫ ОРГАНИЗАЦИИ	53
Маратов Р-м М., Маратов Р-н М., Аубекеров К., Ширина А., Исаев И. ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ТРАНСПОРТНОЙ ЛОГИСТИКИ.....	56
Кулініч О.А., Ковальова Я.Г. ВАРІАТИВНІСТЬ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ «ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»	59

6. http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Dtr_ep/2011_6/files/EC611_09.pdf
7. Стратегія розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року // 2016. – 28с.
8. Форсайт економіки України: середньостроковий (2015–2020 роки) і довгостроковий (2020–2030 роки) часові горизонти / наук. керівник проекту акад. НАН України М. З. Згуровський // Міжнародна рада з науки (ICSU); Комітет із системного аналізу при Президії НАН України; Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»; Інститут прикладного системного аналізу НАН України і МОН України; Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. — Київ : НТУУ «КПІ», 2015. — 136 с.

ECONOMIC SCIENCE

The economy of the enterprise

К.э.н. Маркова О.В.

Поволжский государственный университет сервиса», Россия

ИННОВАЦИОННЫЕ ФОРМЫ ИНТЕГРАЦИИ НАУКИ, ОБРАЗОВАНИЯ И МАЛОГО БИЗНЕСА

Малые предприятия (МП) традиционно считаются локомотивами инновационного процесса: они способны быстро реагировать и подстраиваться под запросы конкретного крупного потребителя, в них быстрее приживаются новшества. Однако производительность труда на малых и средних предприятиях (МСП) в России отстает от уровня развитых стран в 2-3 раза, низкой остается их инновационная и инвестиционная активность, а в 2015 году обострилась ситуация со спросом на их продукцию [1]. Успешному развитию МСП нередко мешает нехватка финансовых и трудовых ресурсов, а также отсутствие у предпринимателей базовых экономических, маркетинговых и юридических знаний. Для преодоления существующих барьеров им необходима поддержка в форме предоставления интеллектуальных услуг.

Деловые интеллектуальные услуги относятся к так называемому «четвертичному сектору экономики», который по прогнозам ученых Института статистических исследований и экономики знаний ВШЭ к 2020-2025 гг. должен составлять 40-45% ВВП и занятости¹. Для выявления основных условий достижения прогнозируемых показателей рассмотрим особенности деловых интеллектуальных услуг и определим организационные механизмы, способствующие развитию знаниеёмкого сектора сервиса (таблица 1).

¹ Дорошенко М.Е. **Исследование сектора интеллектуальных услуг в России**
<https://www.hse.ru/monitoring/intel>

Таблица 1 - Определение организационных механизмов для эффективного управления интеллектуальным обслуживанием малого бизнеса

№	Особенность	Характеристика		Меры по повышению эффективности интеллектуального обслуживания
		преимущества	недостатки	
1	Высокая степень индивидуализации	Эксклюзивность интеллектуального обслуживания, невозможность копирования конкурентами	Трудоемкий процесс, требующий детализированной информации	Организация работ на основе специализации и кооперации специалистов делового интеллектуального обслуживания
2	Высокая доля инновационной продукции в портфеле продаж	Опережающий характер развития, направленный на проадаптацию к изменениям	Высокая доля риска при внедрении деловой интеллектуальной услуги	Разработка системы показателей качества оценки интеллектуальных услуг на основе изучения требований субъектов малого бизнеса (МБ)
3	Интеллектуализация труда	Незначительные материально-технические затраты, отсутствие крупных инвестиций	Высокие требования к интеллектуальному потенциалу персонала, а также к его профессиональному развитию в области андрогогики	Создание банка идей и центра необходимых компетенций для их внедрения
4	Тесное сотрудничество заказчика и исполнителя	Сопроизводство деловых интеллектуальных услуг обеспечивает объективность и реализуемость разрабатываемых решений	Существует риск утечки конфиденциальной информации	Формирование реестра деловых интеллектуальных услуг с учетом доходности и риска как результат сотрудничества.
5	Высокая доля добавленной стоимости	Возможность варьировать ценой и доходностью деловой интеллектуальной услуги	Способность к восприятию услуги как спросоограничивающий фактор	Установление обратной связи с субъектами МБ для оценки актуальности предложенных интеллектуальных услуг или их корректировки
6	Временной лаг появления	В процессе реализации результатов	Неосязаемые результаты интеллектуального	Определение ценности деловых контактов (расчет гудвилла)

Висновки

Для економічного зростання Україна має прийняти стратегію інноваційного розвитку, що полягає у розвитку агропромислового сектору та переорієнтації виробництва на випуск високотехнологічної продукції, що посилить позиції України на світовому ринку (конкурентоспроможність). Для досягнення цієї мети слід раціонально використовувати конкурентні переваги, такі як якісна освіта та рівень кваліфікації... Впроваджувати структурні зміни держава має шляхом збільшення фінансування перспективних галузей виробництва, науково-дослідних робіт та шляхом створення індустріальних парків, які сприятимуть залученню у інвестицій у реальний сектор економіки, створенню нових робочих місць та модернізації виробництва. Разом з тим, попит на кваліфікованих кадрів знизить їх відтік за кордон

Список літератури:

1. Держком. статистики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Кузьменко О.Ю. Актуальність створення індустріальних парків в Україні/ Кузьменко О.Ю. // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/37.pdf>
3. Назаренко О. Про реальність структурних змін в національній економіці України/ О. Назаренко, Н. Решетняк, О. Єгорова // НТУ «ХПІ». – 2015. //
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/vestnik/Технічний%20прогрес%20та%20ефективність%20виробництва/2015/25/
5. Смаглюк А.А. Розвиток економіки України під впливом структурних зрушень/ Смаглюк А.А. // Класичний приватний університет. – 2011. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

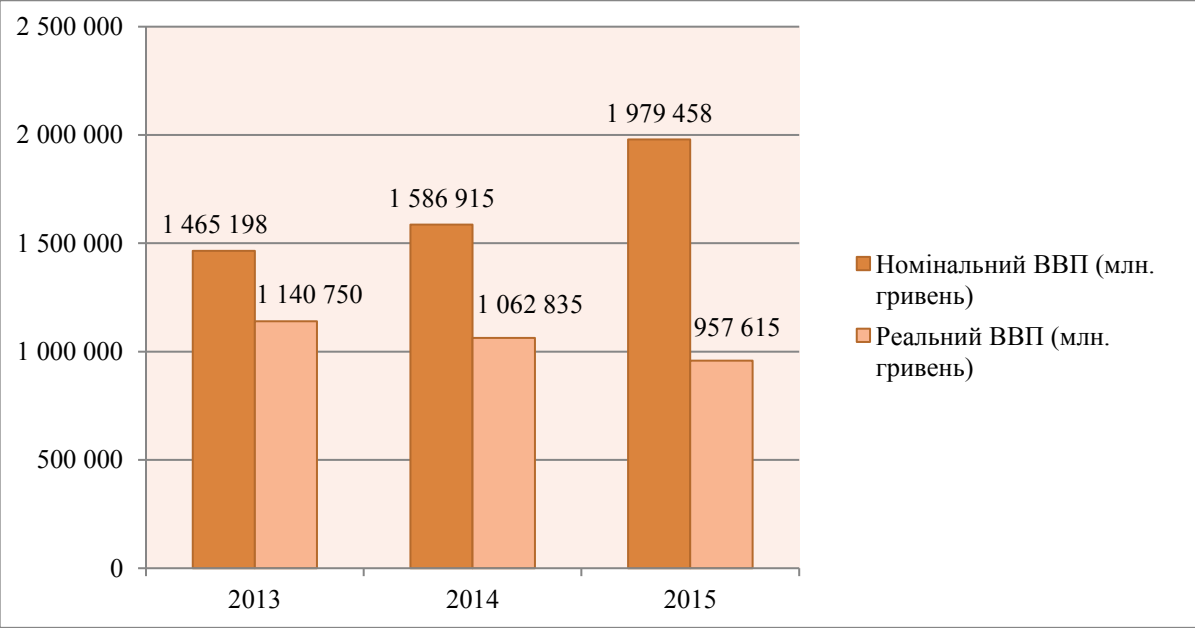

Рис. 1. Зміна реального та номінального ВВП України у 2013-2015 рр. за цінами 2010 р.[1]

Зауважимо, що наявність освіченого та кваліфікованого людського капіталу є ще одною конкурентною перевагою України. Проте низький ВВП на душу населення (46,2 тис.грн у 2015 р.) лише посилює загрози трудової міграції за кордон (рис.2). За період 2013-2015 рр. відтік економічно активного населення за кордон склав 10%.

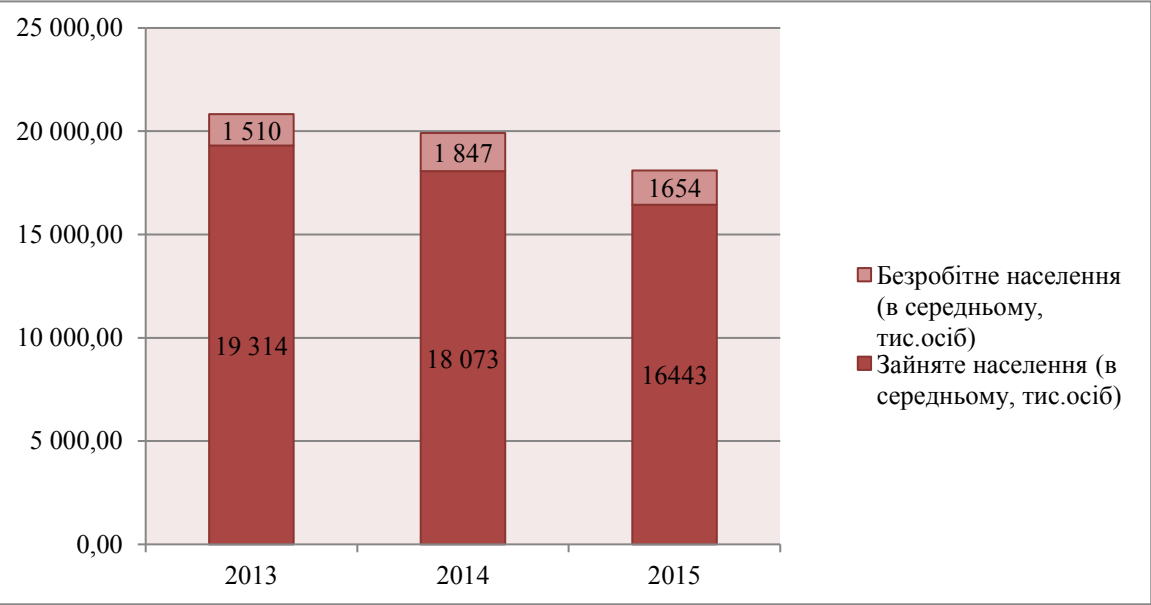

Рис. 2. Зміна кількості зайнятого та безробітного населення в Україні, 2013-2015 рр.[1]

	эффекта от сотрудничества	делового интеллектуального обслуживания появляется возможность саморазвития и самореализации интеллектуального потенциала персонала на основе коучинга	обслуживания, проявление которых возможно через определенное время. Высокий риск нереализованных интеллектуальных решений	методом балльной оценки
--	---------------------------	--	---	-------------------------

Как показывают данные таблицы для повышения эффективности процесса интеллектуального обслуживания субъектов малого бизнеса необходимы организационно-экономические механизмы, способствующие согласованному и скоординированному взаимодействию соответствующих заказчиков и исполнителей. В этой связи необходимо отметить, что в настоящее время в регионах России с целью эффективного развития субъектов малого бизнеса создано большое число объектов инфраструктуры (см. подробнее [2], [3]).

Как отмечают в своих работах многие ученые, российская национальная инновационная система характеризуется сохранением разрывов между наукой, образованием и бизнесом, слабым уровнем сетевой кооперации, составляющей основу инновационного роста в ведущих странах. Слабость кооперационных связей препятствует возникновению синергетических эффектов от усилий отдельных экономических субъектов. Поэтому укрепить связи науки, образования и бизнеса поможет, на наш взгляд, маркетинговый механизм следования за потребностями предпринимателей. Сейчас услуги МП предоставляются исходя из возможностей субъектов инфраструктуры для интеллектуального обслуживания малого бизнеса, т.е. отталкиваясь от существующего предложения. Сбалансировать спрос и предложение на знаниеёмкие услуги поможет биржа интеллектуальных услуг малому бизнесу (БИУМ), которую мы предлагаем создать при бизнес-инкубаторах. БИУМ поможет определять потребность в интеллектуальных услугах и потребителю оценивать реальный вклад образования и науки в развитие предпринимательства. Основные этапы реализации данного проекта и его возможные участники представлены в таблице 2.

Таблица 2 - Этапы реализации проекта по созданию биржи интеллектуальных услуг малому бизнесу

№	Этапы реализации проекта	Ответственные	Примечание
1	Выйти с предложением к УК «Агентство экономического развития» о создании «виртуальной биржи интеллектуальных услуг малому бизнесу» (далее БИУМ)	Проректоры по науке и PR	БИУМ может являться структурным элементом «Центра контрактации для малого бизнеса» на основе бизнес-инкубатора, созданного по типу уже существующего «Центра контрактации» для промышленности в ТПП
2	Разработать организационный проект по внедрению БИУМ	Проектный комитет	В проектный комитет входят ответственные за НИР от кафедр
3	Спроектировать сайт БИУМ	Управление по информатизации совместно с кафедрой информационных технологий	Совместно с представителями бизнес-инкубатора
4	Составить каталог интеллектуальных услуг от каждой кафедры	Зав кафедрами совместно с представителями бизнес-инкубатора	Интеллектуальные услуги должны способствовать решению проблем МП
5	Каталог интеллектуальных услуг разместить на сайте БИУМ для ознакомления потенциальных потребителей (МП)	Управление по информатизации совместно с представителями бизнес-инкубатора	Должна быть обратная связь с МП для оценки актуальности предложенных интеллектуальных услуг или их корректировки
6	Разработать систему показателей качества оценки интеллектуальных услуг	Профессорско-преподавательский состав кафедры по управлению качеством совместно с представителями бизнес-инкубатора	Предварительно провести интернет-опрос субъектов МП
7	Интегрировать систему показателей качества оценки интеллектуальных услуг на сайт БИУМ	Управление по информатизации совместно с представителями бизнес-инкубатора	В течение года представители МП будут начислять баллы за оказанные интеллектуальные услуги
8	Определение ценности деловых контактов (расчет гудвилла) на основе балльной оценки	Проректоры по науке и PR совместно с представителями УК «Агентство экономического развития»	Принимается решение о дальнейшем сотрудничестве и продвижении деловой репутации вуза в реальный сектор экономики

Как показывают данные таблицы 2 на бирже согласовываются и на основе балльной шкалы оцениваются спрос и предложение на интеллектуальные

Загальновідомо, що для забезпечення інноваційного розвитку потрібно стимулювати розвиток найбільш перспективних високотехнологічних галузей, шляхом збільшення інвестицій та зміни податкової політики відносно підприємств, що займаються виробництвом високотехнологічної продукції. В Україні наразі найбільш перспективними галузями є біоінженерна та фармацевтична галузі, високотехнологічне машинобудування, галузь інформаційних технологій та галузь створення нових матеріалів [4].

Не слід забувати про великий потенціал індустриальних парків, створення яких сприяє розвитку внутрішнього виробництва, зростанню експортного потенціалу, імпортозаміщенню та залученню інвестицій, що можуть бути використані на технологічну модернізацію промислового виробництва (науково-дослідні роботи).[2]

Втрата Україною в 2013-2015 рр. частин територій призвела до втрати значної кількості підприємств добувної та переробної промисловості. Такі обставини зробили переорієнтацію економіки на випуск високотехнологічної продукції, єдиною можливістю для повернення України на шлях економічного зростання.

Разом з тим, враховуючи такі конкурентні переваги, як вигідне географічне розташування та сприятливі природно-кліматичні умови, сферу структурних перетворень поряд з розвитком інформаційних технологій має суттєво доповнити агропромисловий сектор, про що свідчать зміни у цьому секторі протягом 2013-2015 рр. у структурі номінального ВВП України. Такі зміни, на жаль, не є показником економічного зростання країни, адже реальний ВВП майже не змінився і склав у 2015 р. 957,5 млрд грн (рис.1).[1]

Macroeconomics

Сербін Олександр,

Національний технічний університет України «КПІ», ФІОТ

Науковий керівник: д.е.н., проф. О.І. Іляш

СТРУКТУРНІ ЗМІНИ В ЕКОНОМІЦІ – КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Економіка України, що внаслідок подій останніх років перейшла у стан рецесії потребує структурних змін. Галузева структура економіки влаштована неоптимальним чином. Так, частка низькотехнологічної продукції в загальному обсязі експорту України є занадто високою, в той час, як в розвинених країнах в експорті превалює частка високотехнологічної продукції. Збільшення споживання енергоресурсів протягом останніх років свідчить про пріоритетний розвиток найбільш енергоємних галузей, що є негативною тенденцією, адже сприяє росту галузевих диспропорцій на користь ресурсомістких, а не наукомістких галузей.

Зауважимо, що в умовах системних технологічних змін та трансформації економіки важливу роль відіграє державна політика. Орієнтиром у цьому напрямі стала розробка «Стратегії розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року», в якій власне проаналізовано сучасний стан розвитку високих технологій в Україні, виокремлено фактори розвитку високотехнологічних галузей та розроблено механізм реалізації стратегії задля досягнення її мети: формування інноваційної економіки, підвищення технологічності, зростання конкурентоздатності та підвищення ефективності існуючого виробництва.

Варто також додати, що протягом останніх десятиліть у світовій економіці відбуваються структурні зміни, що полягають у зменшенні частки індустрії і агросектору та у збільшенні частки послуг[3]. У той час, як у розвинених країнах відбувається перехід до V та VI технологічних укладів, в українській економіці 96% валового випуску продукції припадає на продукцію III та IV технологічних укладів, на продукцію V укладу – 3.9%, VI укладу – 0.1%, що свідчить про значне технологічне відставання. [6]

услуги. Спрос определяет ценность (значимость) интеллектуальной услуги, а оценка выполненной услуги (предложение) влияет на сумму баллов (с учетом значимости), полученную по результатам работы исполнителя. По истечение отчетного периода определяется стоимость балла (фонд для развития МБ делится на общую сумму полученных баллов всеми участниками биржи) и начисляется доход исполнителю. Соотношение суммы полученных баллов между участниками биржи определяет рейтинг субъекта интеллектуальных услуг (который ежегодно может меняться).

Таким образом, в заключение научной статьи можно сделать следующие выводы:

для развития малого бизнеса в регионе необходимо создание предпринимательской инновационной среды на основе мониторинга потребностей МП и использования «вытягивающей системы» управления экономикой знаний;

обеспечение потребности МП в интеллектуальном обслуживании следует осуществлять комплексно с использованием системного подхода, что обеспечит сбалансированность и оптимальность соответствующей инфраструктуры;

интеграция науки, образования и бизнеса должна осуществляться на основе рыночных механизмов, согласующих спрос и предложение;

возможным вариантом формирования взаимовыгодных партнерских отношений между наукой, образованием и бизнесом может выступать проект создания биржи интеллектуальных услуг малому бизнесу (БИУМ) на базе бизнес-инкубатора;

в перспективе на данной основе возможно создать Координационный центр, который будет интегрировать в инновационную предпринимательскую сеть ещё и представителей власти и общества.

Литература:

1. Распоряжение Правительства РФ от 2.06.2016 № 1083-р «Стратегия развития малого и среднего предпринимательства в Российской Федерации на период до 2030 года»// Справочно-правовая система Консультант Плюс(дата обращения 05.10.2016)
2. Мониторинг состояния и динамики сектора интеллектуальных услуг в России. Институт статистических исследований и

экономики знаний ВШЭ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.hse.ru/monitoring/intel> (дата обращения 12.10.2016)

3. Маркова О.В. Методология и механизмы управления инновационным развитием мезоэкономических систем на основе интегрированных формирований: диссертация на соискание ученой степени доктора экономических наук / Самарский государственный экономический университет. Самара, 2015. - 353 с.

Литература

1. Акопова Е.С., Мировая экономика и международные экономические отношения. М., 2014. 198 с.
2. Краснолуцкая Н.Т. Особая экономическая зона. М.: Благовест-В, 2012. 119 с.
3. Лешина И. Е. Предпосылки и цели создания экономических зон // Проблемы местного самоуправления. №5 изд. 2013. с 6-15.
4. Рыбаков С.А. Особые экономические зоны в России. Налоговые льготы и преимущества. М.: Грант, 2013. 256 с.

фармацевтическое производство, авиационное производство, производство мебели.

Стратегия развития ОЭЗ «Алабуга» на 01 ноября 2016 г.

Объем государственных инвестиций в инфраструктуру ОЭЗ за 10 лет составил 25,7 млрд рублей. К 2019 году планируется полностью окупить вложенные в инфраструктуру бюджетные средства. Общая сумма, инвестированная в новые производства, составляет уже 103 млрд рублей.

Общая численность занятого персонала: более 5346 человек.

Роль ОЭЗ «Алабуга» в структуре особых экономических зон РФ:

69% выручки 146,3 млрд.руб.;

45% налоговых отчислений (без НДС) 8,0 млрд.руб.;

(Нарастающим итогом на 1 июня 2016 года)

Вообще, согласно мировому опыту об эффективности ОЭЗ можно говорить только по истечении 10-15 лет. Впрочем, эксперты подсчитали: запустить стартап на площадке ОЭЗ сегодня стоит на 30-40% дешевле, чем вне технопарка. Процедура приобретения статуса резидента постоянно совершенствуется.

Роль ОЭЗ в России трактуется как «перспективный, но пока не очень заметный сегмент экономики». Однако, в связи с длительным сроком получения экономического эффекта от деятельности ОЭЗ, следует предполагать, что особые экономические зоны окажут более существенное влияние на экономику как отдельных регионов, так страны в целом, и именно они могут стать одним из моторов будущего роста. Но для этого необходимо внести ряд корректив в практику их создания и функционирования: законодательно оформить возможность создания особых экономических зон регионального уровня; увеличить налоговые и административные преференции, в том числе за счет федеральных ресурсов; расширить перечень разрешенных видов деятельности; стимулировать привлечение частных инвестиций в создание инфраструктуры ОЭЗ на основе концессионных механизмов и др.

Головко О.Г., к.е.н., доцент,

Піддубна К. І., магістр

ДВНЗ «Університет банківської справи» ХННІ, Україна

ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТРАХОВИКА

Фінансовий потенціал – одна з найважливіших характеристик ефективності фінансово-господарської діяльності та надійності суб'єкта господарювання. А його розрахунок – необхідний етап стратегічного аналізу та управління. У результаті визначення фінансового потенціалу забезпечується системний підхід до оцінки діяльності суб'єкта господарювання, що дозволяє виявити сильні та слабкі сторони, створити на цій основі комплексний план перспективного розвитку та оцінити положення підприємства на ринку.

Страхова компанія як суб'єкт господарської діяльності вступає у фінансові відносини з фізичними та юридичними особами, яких цікавить фінансова стійкість та надійність компанії. Фінансовий потенціал страховиків і методи його розрахунку представляють теоретичний і практичний інтерес як для споживачів страхових послуг, так і для інвесторів.

Теоретичне вивчення даного питання, узагальнення методологічних підходів до оцінки фінансового стану і фінансового розвитку страхових компаній призвели до висновку щодо необхідності застосування комплексного, єдиного показника фінансового потенціалу розвитку *FDP*. Такий показник може бути індикатором при прийнятті фінансових рішень щодо формування фінансового забезпечення страхової діяльності; дає можливість страховику своєчасно виявити недостатність фінансових ресурсів та здійснити пошук додаткових джерел фінансування. Це можливе завдяки ряду фінансових послуг, наприклад, залучення капіталу шляхом акціонування, запровадження дієвої політики страхової та інвестиційної діяльності та інше. Позитивне значення показника *FDP* вказує, що впроваджені дії мають економічний ефект та сприяють розвитку страхової діяльності на ринку, підтримуючи її конкурентоспроможність.

Проаналізуємо фінансовий потенціал ПАТ «СК «АХА Страхування» за методикою, що рекомендована національною комісією, що здійснює державне

регулювання у сфері ринків фінансових послуг [1]. Аналіз проводиться за наступною формулою:

$$FDP = FE - MFN = (O_{cap} + IR) - (I_{pay} + TC) \tag{1}$$

де FDP (Financial Development Potential) – фінансовий потенціал розвитку;

FE (Financial Enrichment) – фінансове забезпечення страховика;

MFN (Moment Financial Needs) – поточні фінансові потреби;

O_{cap} (Own Capital) – власний капітал;

IR (Insurance Reserves) – страхові резерви;

I_{pay} (Insurance Payments) – страхові виплати;

TC (Total Costs) – загальні витрати.

Фінансовий потенціал ПАТ «СК «АХА Страхування» розраховується за наступними даними (табл. 1).

Таблица 1

Дані для розрахунку фінансового потенціалу ПАТ «СК «АХА Страхування» за 2012 – 2015 р.р.

Показник	Значення, тис. грн.			
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
O cap (Own Capital)	447724	450532	452074	545223
I R (Insurance Reserves)	333796	373171	426971	508641
I pay (Insurance Payments)	363606	366207	368918	471254
T C (Total Costs)	455098	435397	467488	571697

Таким чином, за аналізований період фінансовий потенціал страховика має наступні значення:

$$FDP_{2012} = (447724 + 333796) - (363606 + 455098) = - 37184 \text{ тис. грн.};$$

$$FDP_{2013} = (450532 + 373171) - (366207 + 435397) = 22099 \text{ тис. грн.};$$

$$FDP_{2014} = (452074 + 426971) - (368918 + 467488) = 42639 \text{ тис. грн.};$$

$$FDP_{2015} = (545223 + 508641) - (471254 + 571697) = 10913 \text{ тис. грн.}$$

Графічно динаміку зміни фінансового потенціалу ПАТ «СК «АХА Страхування» наведено на рис. 1.

экономических зон началось в 2005 году, с момента принятия Федерального Закона об ОЭЗ 22.07.2005 года. Особая экономическая зона создается на сорок девять лет. Срок существования ОЭЗ продлению не подлежит.

Наибольший мировой опыт создания ОЭЗ принадлежит европейским странам. В нынешнем году в пределах Российской Федерации открыты 25 зон особой экономики:

- шесть промышленных особых экономических зон (ОЭЗ ППТ Алабуга, Тольятти, Липецк, Могиліно, Титановая долина, Людиново);

- пять технологических зон (ОЭЗ ТВТ Дубна, Санкт-Петербург, Зеленоград, Томск, Иннополис);

- семь ОЭЗ туристического типа (ОЭЗ ТРТ «Алтайская долина», «Бирюзовая Катунь», «Байкальская гавань», «Ворота Байкала», «Куршская Коса», «Гранд СпаЮца», «Остров Русский»);

- три логистических зоны (ОЭЗ ПТ Ульяновск, «Советская Гавань», Мурманск).

Для примера рассмотрим особую экономическую зону «Алабуга» (Елабужский район, Татарстан).

«Алабуга» — крупнейшая особая экономическая зона промышленно-производственного типа в России. Была создана решением правительства Российской Федерации 21 декабря 2005 года на территории Елабужскогорайона РТ, у реки Кама и г. Елабуга в Нижне-Камской (Набережночелнинской) агломерации.Площадь ОЭЗ – 20 квадратных километров.

Специализация деятельности: выпуск автомобильных компонентов, автобусов, бытовой техники. Высокотехнологичное химическое производство,

	2016	2023
Количество резидентов	53	120
Количество действующих предприятий	22	120
Объем законтрактованных инвестиций (млрд. руб.)	154,8	360
Объем освоенных инвестиций (млрд. руб.)	104,7	360
Объем налоговых отчислений (млрд. руб.)	15,26	32
Объем выручки (млрд. руб.)	210,17	320
Количество созданных рабочих мест	5605	16000

Шайдуллина Ч.Р., Быканова К.А., к.п.н., доцент Бочкарева Т.Н.
*Елабужский институт (филиал) ФГАОУ ВО «Казанский
 (Приволжский) федеральный университет, Россия*

ОЭЗ КАК ФАКТОР ЭФФЕКТИВНОГО ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ЭКОНОМИКИ РОССИИ

Особые экономические зоны прочно вошли в мировую хозяйственную практику и действуют в различных странах. Они являются одним из инструментов привлечения иностранного капитала, диверсификации хозяйства, перевода промышленности страны на инновационный путь развития, поддержки приоритетных отраслей и модернизации экономики в целом. В мире существует более тысячи разнообразных по форме, назначению, степени внешнеэкономической открытости и размерам территорий ОЭЗ, которые рассматриваются как мультипликаторы экономического развития.

На сегодняшний день в России из 25 ОЭЗ практически функционируют только 13, при этом результативность их деятельности не во всем является удовлетворительной: объем фактических инвестиций, численность резидентов, количество созданных рабочих мест не соответствует плановым значениям, наблюдается общий низкий уровень деловой активности со стороны предприятий-резидентов. Это актуализирует потребность в переосмыслении опыта реализации концепции развития ОЭЗ и эффективного функционирования территорий с особым режимом хозяйствования в рамках экономической системы региона и государства в целом.

Что такое особая экономическая зона, для чего они создаются и какую выгоду несут в себе государству и инвесторам?

Особая экономическая зона или Свободная экономическая зона (сокращённо ОЭЗ или СЭЗ) — ограниченная территория в регионах с особым юридическим статусом по отношению к остальной территории и льготными экономическими условиями для национальных или иностранных предпринимателей. Главная цель создания таких зон — решение стратегических задач развития государства в целом или отдельной территории: внешнеторговых, общеэкономических, социальных, региональных и научно-технических задач. В России системное развитие особых

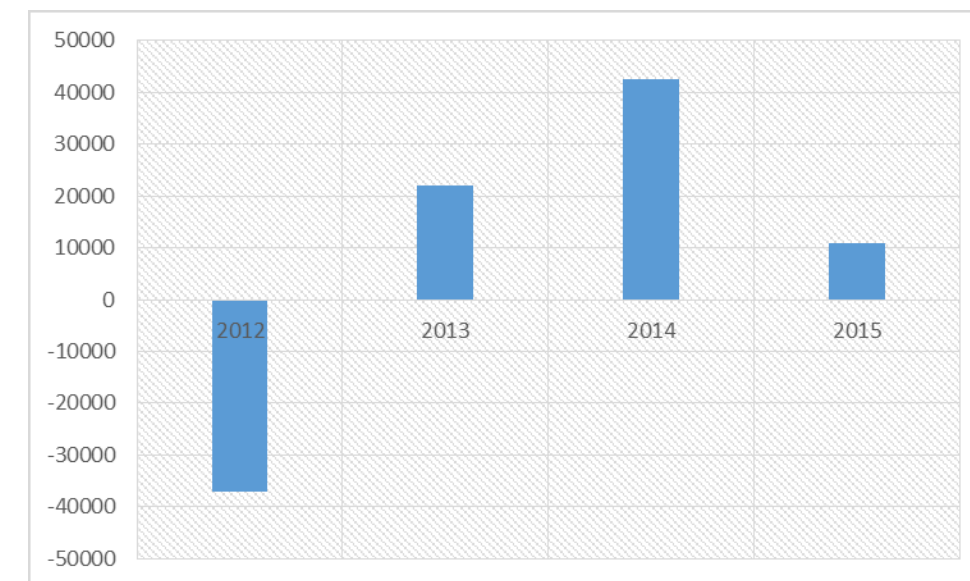

Рис. 1 Динаміка фінансового потенціалу ПАТ «СК «АХА Страхування»

Проведені дослідження фінансового потенціалу ПАТ «СК «АХА Страхування» свідчать про його значне зростання в період з 2012 по 2014 роки. Проте, в 2015 спостерігається спад даного показника. Це пов'язано з регіональними змінами діяльності страхової компанії та загальним погіршенням стану ринку фінансових посередників. Для покращення фінансового потенціалу потрібно провести детальний аналіз фінансових витрат компанії та запропонувати стратегію покращення.

Отже, використання фінансового потенціалу компанії дозволяє своєчасно виявити та врахувати ризики при розробці стратегії і тактики страховиків і дозволяють уникнути значних втрат фінансових ресурсів.

Література:

1. Баранова В., Ненно І. Фінансовий потенціал страховика/ В. Баранова, І. Ненно // Економіст. – 2012. – № 8. – С.70-72.
2. Страхова компанія «АХА Страхування» [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://axa-ukraine.com/>.

Войцеховська Ю.В., Швед А.В.
Національний університет «Львівська політехніка», Україна

**ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗБУТОМ У ПАТ
«КОХАВИНСЬКА ПАПЕРОВА ФАБРИКА»**

Збутова діяльність - це цілісний процес, що охоплює: планування обсягу реалізації товарів із урахуванням рівня прибутку, що очікується; пошук і обрання найкращих партнерів - постачальників та покупців; проведення торгів, включаючи встановлення ціни відповідно до якості товару та інтенсивності попиту; виявлення й активне використання факторів, здатних прискорити збут продукції та збільшити прибуток від її реалізації [1].

Ефективність управління збутом безпосередньо залежить від конкурентоспроможності збутового персоналу, основу якої забезпечують рівень кваліфікації і компетентності працівників, досвід роботи, комунікаційні і психологічні якості персоналу, систематичне навчання і підвищення кваліфікації.

Організація збутової діяльності на ПАТ «Кохавинська паперова фабрика» є загалом раціонально спланованою. Кожен з п'яти менеджерів має закріплену територію, на якій тільки він здійснює реалізацію продукції, відповідно володіє повною інформацією про стан тутешнього ринку.

Однак збутова політика ПАТ «Кохавинська паперова фабрика» має один вагомий недолік, який полягає у відсутності можливості контролювати повну картину збуту продукції. Дану проблему можна вирішити за допомогою проекту «Збут».

Цей проект є інноваційним і його слід зорієнтувати спеціально для працівників відділу збуту ПАТ «Кохавинська паперова фабрика». Він передбачає написання ексклюзивного програмного забезпечення, яке дозволить в режимі он-лайн надавати повну інформацію замовнику відповідно до його запиту. Менеджер володітиме інформацією про кількість готової продукції на складі, прогнозом виготовлення продукції на визначений термін, наявністю необхідного транспорту, приблизним часом загрузки, тривалістю перевезення та

Таблица 2. Основные виды продукции ЛПК Архангельской области

Виды продукции	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2014 г. к 2009 г., в %
Древесина необработанная, тысяч плотных куб.м	7774,0	8470,8	9215,0	9135,8	8883,8	8703,0	111,95
Бревна хвойных пород, тысяч плотных куб.м	5251,5	5532,1	5923,2	5817,1	5778,9	5458,3	103,94
Бревна лиственных пород, тысяч плотных куб.м	1488,2	1777,7	2170,3	2216,5	2109,0	2159,0	145,07
Лесоматериалы, продольно распиленные или расколотые, разделенные на слои или лущеные, толщиной более 6 мм; шпалы железнодорожные или трамвайные деревянные, неопитанные, тысяч куб.м	1476,6	1563,6	1766,4	1570,1	1528,2	1511,2	102,34
Шпалы деревянные железнодорожные и трамвайные, неопитанные (вырезка шпальная), тысяч штук	...	...	...	...	...	...	-
Щепа технологическая для производства целлюлозы и древесной массы, тысяч плотных куб.м	870,9	859,4	797,8	719,9	618,1	599,6	68,85
Фанера клееная, состоящая только из листов древесины, тысяч кубических метров	...	...	...	...	...	...	-
Плиты древесноволокнистые из древесины или других одревесневших материалов, тысяч условных кв.м	...	...	...	...	...	...	-
Блоки оконные в сборе, тысяч кв. м	2,4	1,5	0,9	0,4	0,6	...	-
Блоки дверные в сборе, тысяч кв. м	11,1	12,6	13,6	3,7	1,5	1,3	-
Бумага, тысяч тонн	287,1	286,2	305,6	319,6	419,2	...	-
Целлюлоза древесная и целлюлоза из прочих волокнистых материалов, тысяч тонн	1891,2	2092,4	2118,8	2165,0	1996,8	...	-

В 2014 году на экспорт поставлено 74,4% всех пиломатериалов, 50,8% – бумаги, 28,8% – картона. На областной рынок поставлено 21% произведенных пиломатериалов, 2,5% – бумаги, 2,4% – картона. Остальная продукция отгружена в другие регионы России. Большая часть экспортируемых пиломатериалов приходится на профилированный погонаж (более 95%) и топливную древесину. Рост объемов экспорта погонажа за 2009-2014 гг. составил 1,5 раза, а топливной древесины – 3 раза (таблица 3). На 38% выросли поставки фанеры и бумаги – до 89,7 тыс. м³ и 472 тыс. т. соответственно. В то же время, произошло значительное снижение экспорта такой высокопередельной продукции, как ДВП, – на 96% до 7,9 тыс. усл. м². Кроме того, регион в данном периоде утратил свои позиции и как поставщик строительных деревянных изделий – их экспорт с 2202,6 т. в 2009 г. сократился до 0 т. в 2014 г.

Таблица 3. Экспорт основных товаров ЛПК Архангельской области

Виды продукции	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2014 г. к 2009 г., в %
Пиломатериалы в виде профилированного погонажа, т	037,3	566,2	801,9	850,7	940,3	638,9	152,73
Топливая древесина, тысяч тонн	3,7	4,8	7,9	9,0	68,2	65,9	308,94
Фанера клееная, тысяч куб.м	5,0	9,4	7,3	3,3	9,2	9,7	138
ДВП, тысяч усл. кв.м	82,0	19,3	57,5	56,8	63,9	,9	4,34
Целлюлоза, тысяч тонн	01,2	43,5	50,0	66,8	14,9	60,4	89,83
Бумага и картон, тысяч тонн	41,2	92,3	38,2	51,0	70,1	72,0	138,34
Изделия деревянные строительные, тонн	202,6	232,5	697,8	58,2	9,7	,0	-

экспортных поставок республики), в том числе древесины и изделий из нее – 164,1 млн долл. (15,3%), целлюлозно-бумажной продукции – 214,4 млн долл. (20,1%). В товарной структуре экспорта древесины и изделий из нее наибольшую долю в стоимостном выражении занимали обработанные (63,0%) и необработанные (20,1%) лесоматериалы. В поставках на экспорт целлюлозно-бумажной продукции 77,7% приходилось на крафт-бумагу и крафт-картон, 18,9% – на сульфатную целлюлозу, 3,4% – на прочую продукцию.

Продукцию ЛПК республики импортируют более 60 стран мира. Основными покупателями обработанных лесоматериалов являются Финляндия (50,4% от общего объема в натуральном выражении), Эстония (12,3%), Великобритания (10,0%) и Египет (9,5%). Топливная древесина и необработанные лесоматериалы почти полностью направлялись в Финляндию (96,6% и 98,5% соответственно). Из продукции целлюлозно-бумажного производства бумага газетная направлялась в Перу (46,2% от общего объема), Нигерию (31,1%) и Таиланд (22,7%); крафт-бумага пользовалась спросом в Германии (12,6%), Турции (9,8%), Египте (9,6%), Индонезии (9,7%), Пакистане (7,9%), Мексике (6,6%), Украине (5,6%), Саудовской Аравии – 5,0%, Вьетнаме – 3,5%; целлюлоза – в Китае (31,8%), Индии (16,3%), Таиланде (7,3%), Украине (10,6%), Бразилии (7,9%), Германии и Финляндии (по 5,5%), Бельгии (4,1%).

Наряду с экспортом, республика осуществляет и импорт лесопромышленной продукции, причем, его размер на два порядка меньше объема экспорта (38,9 млн долл. США против 378,5 млн долл. США в 2014 году). В основном регион импортирует целлюлозно-бумажные изделия, при этом объем импорта целлюлозно-бумажной продукции в 2014 году по сравнению с 2013 годом увеличился на 44,9%, древесины и изделий из нее – снизился на 53,8%.

Архангельская область занимает второй место в округе по производству необработанной древесины. В 2014г. в регионе было произведено 8703 тыс. плотных м³ древесины, что на 12% больше аналогичного значения в 2009 г. (таблица 2). Выросло также и производство бревен – хвойных пород на 4% и лиственных пород на 45%. В регионе производятся пиленые лесоматериалы (рост на 2,3% за 2009-2014 гг.), щепа для производства целлюлозы (снижение на 31%), а также целлюлоза (рост на 5,6% за 2009-2013гг.) и изделия из нее, в первую очередь, бумага (рост на 46% за 2009-2013 гг.).

розвантаження. Така інформація дає можливість оцінити час обслуговування замовлення та доставки даного замовлення до покупця.

1. Балабанова Л. В. Управління збутовою політикою : навч. посібн. / Л. В. Балабанова, Ю. П. Митрохіна. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 240 с.

Рогачева Мария Игоревна
Российский экономический университет им. Г.В. Плеханова

ДИАГНОСТИКА ФИНАНСОВОГО КРИЗИСА ПРЕДПРИЯТИЯ

Оценка кризисных симптомов предприятия и диагностирование его финансового кризиса осуществляется задолго до проявления его явных признаков. Такая оценка и прогнозирование развития кризисных симптомов финансовой деятельности предприятия является предметом диагностики финансового кризиса.

Диагностика финансового кризиса представляет собой систему целевого финансового анализа, направленного на выявление возможных тенденций и негативных последствий кризисного развития предприятия.

В зависимости от целей и методов осуществления диагностика финансового кризиса предприятия подразделяется на две основные системы:

- 1) систему экспресс-диагностики финансового кризиса;
- 2) систему фундаментальной диагностики финансового кризиса.

Экспресс-диагностика финансового кризиса характеризует систему регулярной оценки кризисных параметров финансового развития предприятия, осуществляемой на базе данных его финансового учета по стандартным алгоритмам анализа.

Основной целью экспресс-диагностики финансового кризиса является раннее обнаружение признаков кризисного развития предприятия и предварительная оценка масштабов кризисного его состояния.

Экспресс-диагностика финансового кризиса осуществляется по следующим основным этапам:

1.Определение объектов наблюдения «кризисного поля», реализующего угрозу возникновения финансового кризиса предприятия. Опыт показывает, что в современных экономических условиях практически все аспекты финансовой деятельности предприятия могут генерировать угрозу его банкротства. Поэтому система наблюдения «кризисного поля» должна строиться с учетом степени генерирования этой угрозы путем выделения наиболее существенных объектов

Вохмянин И.А.
*Институт социально-экономического развития территорий РАН,
Россия*

**КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРОДУКЦИИ ЛЕСНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАРЕЛИЯ И АРХАНГЕЛЬСКОЙ
ОБЛАСТИ**

Основными видами продукции лесопромышленного комплекса (ЛПК), выпускаемыми в Республике Карелия, является необработанная древесина и бревна хвойных и лиственных пород. За 2009-2014гг. объем производства данных видов продукции вырос на 14,6, 1,2 и 23,7% соответственно (таблица 1). Кроме того, незначительный рост в исследуемом периоде продемонстрировал объем производства лесоматериалов – на 8,8%. В то же время, значительно снизились объемы производства продукции более высоких переделов – оконных и дверных блоков (на 48 и 75% соответственно). Целлюлозно-бумажное производство показало незначительный рост в 2009-2010 гг. Показатели за более поздний период недоступны в связи с конфиденциальностью данных.

Таблица 1. Основные виды продукции ЛПК Республики Карелия

Виды продукции	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2014 г. к 2009 г., в %
Древесина необработанная, тысяч плотных куб.м	5284,3	5517,5	5662,1	5405,6	5860,1	6055,8	114,6
Бревна хвойных пород, тысяч плотных куб.м	3228,7	3168,3	3274,6	3133,0	3252,3	3266,8	101,18
Бревна лиственных пород, тысяч плотных куб.м	833,5	1038,6	1021,9	1122,6	1049,0	1030,6	123,65
Лесоматериалы, продольно распиленные или расколотые, разделенные на слои или лущеные, толщиной более 6 мм; шпалы железнодорожные или трамвайные деревянные, непитанные, тысяч куб.м	646,9	689,6	669,5	621,9	687,7	703,6	108,76
Щепа технологическая для производства целлюлозы и древесной массы, тысяч плотных куб.м	382,7	406,0	410,2	391,1	393,3	385,1	100,63
Блоки оконные в сборе, тысяч кв. м	31,2	27,8	24,3	14,1	15,8	16,2	51,92
Блоки дверные в сборе, тысяч кв. м	126,8	131,8	122,2	91,9	57,8	31,6	24,92
Целлюлоза древесная и целлюлоза из прочих волокнистых материалов, тысяч тонн	1077,4	1102,1	...	...	...	...	...
Бумага, тысяч тонн	990,3	1023,1	...	...	...	...	...
* - нет данных							

Продукция ЛПК региона пользуется широким спросом на международном рынке. Так, в 2014 г. на экспорт было направлено 40,3% всего выпуска продукции общей стоимостью 378,5 млн долл. США (35,4% всех

вихідні чи у свята, на власному автомобілі. З цієї причини, на одне із перших місць виходять саме ті кемпінги, які пропонують бюджетний та відносно комфортний відпочинок [4]. Цілком можливо, що саме тому найкращі європейські традиції відпочинку у кемпінгів зовсім скоро стануть невід'ємною частиною подорожей для харків'ян та українців взагалі.

Незважаючи на те, що Харківська область має багато можливостей для розвитку кемпінгів, ці засоби розміщення тільки набувають популярності. У Харкові був відкритий Туристично-інформаційні центр Харківської області, ініціативна група якого брала активну участь в роботі над підготовкою нової редакції Закону України "Про туризм". Головним завданням ініціативної групи полягало у тому, щоб нова редакція Закону відповідала вимогам часу, європейським стандартам та представляла інтереси всіх учасників ринку.

Порівнявши розвиток кемпінгів в Україні та інших країн світу, можна констатувати, що нашій країні треба пройти великий шлях до популяризації цього засобу тимчасового розміщення.

Оскільки Слобожанщина має багате історичне минуле, пам'ятки архітектури та культури у нас є всі умови як доступного для багатьох людей. Звичайно що кемпінги мають право на існування і необхідні в сучасних умовах, щоб кожен, хто має бажання, зміг насолодитися відпочинком у мальовничих куточках регіону [5]. Враховувати досвід інших країн, які більше знаються цій сфері запозичувати кращі світові ідеї і запроваджувати їх в роботі кемпінгів не Харківщині але і по всій Україні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. <http://s.city.kharkov.ua/uk/dovdnik/putevoditel-po-xarkovu.html>
2. Кифяк, В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні[Текст]: навч. посіб. /В.Ф.Кифяк.– Чернівці: Книги- XXI, 2003
3. [Організація готельного обслуговування : підручник для вузів /М.П. Мальська,І. Г. Пандяк,Ю. С. Занько,Львівський національний університет ім. І.Я. Франка. – Київ : Знання, 2011.](#)
4. Роглев Х.Й. Основи готельного менеджменту. Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2005.
5. <http://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=802346>

по этому критерию. С этих позиций система наблюдения «кризисного поля» предприятия может быть представлена следующими основными объектами [1]:

- чистый денежный поток предприятия;
- рыночная стоимость предприятия;
- структура капитала предприятия;
- состав финансовых обязательств предприятия по срочности погашения;
- состав активов предприятия;
- состав текущих затрат предприятия;
- уровень концентрации финансовых операций в зонах повышенного риска;

2.Формирование системы индикаторов оценки угрозы возникновения финансового кризиса предприятия. Система таких индикаторов формируется по каждому объекту наблюдения «кризисного поля». В процессе формирования все показатели-индикаторы подразделяются на объемные (выражаемые абсолютной суммой) и структурные (выражаемые относительными показателями). Важнейшие из этих индикаторов оценки угрозы возникновения финансового кризиса представлены в табл. 1.

Приведенная система индикаторов оценки угрозы банкротства предприятия может быть расширена с учетом особенностей его финансовой деятельности и целей диагностики.

3.Анализ отдельных сторон кризисного финансового развития предприятия, осуществляемый стандартными методами. Основу такого анализа составляет сравнение фактических показателей-индикаторов с плановыми (нормативными) и выявление размеров отклонений в динамике. Рост размера негативных отклонений в динамике характеризует нарастание кризисных явлений финансовой деятельности предприятия, генерирующих угрозу возникновения его финансового кризиса.

Таблица 1 - Система важнейших индикаторов оценки угрозы возникновения финансового кризиса предприятия в разрезе отдельных объектов наблюдения «кризисного поля»

Объекты наблюдения «кризисного поля»	Показатели-индикаторы	
	Объемные	Структурные
1	2	3
1. Чистый денежный поток предприятия	1. Сумма чистого денежного потока по предприятию в целом 2. Сумма чистого денежного потока по операционной деятельности предприятия	1. Коэффициент достаточности чистого денежного потока 2. Коэффициент ликвидности денежного потока 3. Коэффициент эффективности денежного потока 4. Коэффициент реинвестирования чистого денежного потока
2. Рыночная стоимость предприятия	1. Сумма чистых активов предприятия по рыночной стоимости	1. Рыночная стоимость предприятия 2. Стоимость предприятия по коэффициенту капитализации прибыли
3. Структура капитала предприятия	1. Сумма собственного капитала предприятия 2. Сумма заемного капитала предприятия	1. Коэффициент автономии 2. Коэффициент финансирования (коэффициент финансового левериджа) 3. Коэффициент долгосрочной финансовой независимости
4. Состав финансовых обязательств предприятия по срочности погашения	1. Сумма долгосрочных финансовых обязательств 2. Сумма краткосрочных финансовых обязательств 3. Сумма финансового кредита 4. Сумма товарного (коммерческого) кредита	1. Коэффициент соотношения долгосрочных и краткосрочных финансовых обязательств 2. Коэффициент соотношения привлеченного финансового и товарного кредита 3. Период обращения кредиторской задолженности
5. Состав активов предприятия	1. Сумма внеоборотных активов 2. Сумма оборотных активов 3. Сумма текущей дебиторской задолженности — всего, в т.ч. просроченной 4. Сумма денежных активов	1. Коэффициент маневренности активов 2. Коэффициент обеспеченности высоколиквидными активами 3. Коэффициент обеспеченности готовыми средствами платежа 4. Коэффициент текущей платежеспособности 5. Коэффициент абсолютной платежеспособности
6. Состав текущих затрат предприятия	1. Общая сумма текущих затрат 2. Сумма постоянных текущих затрат	1. Уровень текущих затрат к объему реализации продукции 2. Уровень переменных текущих затрат 3. Коэффициент операционного левериджа
7. Уровень концентрации финансовых операций в зоне повышенного риска		1. Коэффициент критического риска 2. Коэффициент катастрофического риска

міжнародним вимогам. Це і являється першою ланкою для більшої популяризації кемпінгів України і для іноземних громадян включно.

Саме взаємодія галузі туризму, зокрема кемпінгів, та транспортної галузі у короткий термін допоможе вирішити більшість питань та проблем, особливо розвиток туристичної інфраструктури.

Ще у 1998 році, із доповненнями у 2005, в Україні була прийнята програма функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів, яка допомагає розвитку туристичної індустрії.

Також, не менш важливим компонентом розвитку кемпінгів в Україні являється розвиток не тільки транспортних шляхів, але й удосконалення роботи систем зв'язку, комунікацій, побутового обслуговування, розвиток громадського харчування, функціонування багатьох служб сервісу та інше. Тож зараз, варто приділити більше уваги цим закладам розміщення в Україні, і у Харківській області також, тому що в регіоні існує багата інфраструктура для розвитку і функціонування кемпінгів.

Харківська область, як і Україна, в перспективі, повинна орієнтуватися на досягнуті багатьма країнами світу економічні показники стандартів туристичного обслуговування та розвитку кемпінгів. Якщо звернути увагу на те як швидко кемпінги і туризм взагалі швидко розвивається у світі, то можна зрозуміти, що найважливішими факторами, які стимулюють цей процес є:

- високий рівень безпеки подорожей у більшості розвинених країн світу;
- висока якість та широкий спектр туристичних послуг;
- вільне пересування в межах Європейського Союзу та Шенгенської зони;
- групи країн, в яких є відсутність прикордонного та митного контролю [2].

Натомість, в Україні і в Харківському регіоні ситуація з облаштуванням кемпінгів гірша ніж у розвинених країнах Європи, Америки та Азії. В нашій країні дуже мало відмінно обладнаних кемпінгів які могли б порівнятися із європейськими чи американськими. В основному кемпінги представляють собою будиночки чи так звані “наметові містечка”, які не вирізняються високим рівнем комфорту [3].

Зараз найактуальнішими є пропозиції недорогого відпочинку, через погіршення економічної ситуації у країні. До таких можна віднести поїздки, на

К.е.н. Баландіна І. С., Самарська А. В.

*Харківський національний університет міського господарства ім.
О. М. Бекетова, Україна*

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ КЕМПІНГІВ В УКРАЇНІ ТА ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Значущість туризму як для всього світу так і для України, зокрема для Харківської області, характерна для XX та початку XXI століття. Він впливає не тільки на економіку, а також дає поштовх для усвідомлення необхідності розвитку міжнародних зв'язків, щоб мати можливість взаємопізнання культури, історії, традицій різних країн світу. Сьогодні туризм став так званим мостом, який допомагає укріплювати дружні відносини з іншими державами. Саме прагнення людини до пізнання навколишнього світу формує сучасні туристичні потоки і цей фактор допомагає встановлювати різноманітні зв'язки не тільки із сусідніми державами, а й з усім світом.

Останнім часом як в Україні, так і за її межами почали масово здійснюватися подорожі на власних автомобілях. Цей фактор призвів до зменшення тривалості мандрівки (не більше одного тижня), але натомість збільшилася частота виїзних подорожей. Саме завдяки таким подорожам підвищилася популярність кемпінгів і дало новий поштовх для розвитку і вдосконалення цього виду місць тимчасового проживання.

Харків є одним з найбільших міст України, а також обласним центром Харківської області. Завдяки тому, що місто має зручне географічне положенню Харків за всю свою історію зростав економічно і розвивав транспортну систему, що є важливою підставою для розвитку кемпінгів у регіоні. Сьогодні він є дуже потужним транспортним вузлом: важливі залізничні колії та автомагістралі, які ведуть до багатьох великих індустріальних центрів, розташованих за межами України [1].

На сьогоднішній день туристична інфраструктура розвивається, та наша країна має розвинуту мережу залізниць, аеропортів, річкового та автомобільного транспорту. Для того, щоб здійснювати всі перевезення швидко і з комфортом та розвивати кемпінги, транспортні шляхи України повинні відповідати

В процессе анализа отдельных сторон кризисного финансового развития предприятия используются следующие стандартные методы:

- горизонтальный (трендовый) финансовый анализ;
- вертикальный (структурный) финансовый анализ;
- сравнительный финансовый анализ;
- анализ финансовых коэффициентов;
- анализ финансовых рисков;
- интегральный финансовый анализ, основанный на «Модели Дюпона».

Предварительная оценка масштабов кризисного финансового состояния предприятия. Такая оценка проводится на основе анализа отдельных сторон кризисного развития предприятия за ряд предшествующих этапов. Практика финансового менеджмента использует при оценке масштабов кризисного финансового состояния предприятия три принципиальных характеристики:

- легкий финансовый кризис;
- глубокий финансовый кризис;
- катастрофический финансовый кризис (финансовая катастрофа).

При необходимости каждая из этих характеристик может получить более углубленную дифференциацию.

Система экспресс-диагностики обеспечивает раннее обнаружение признаков кризисного развития предприятия и позволяет принять оперативные меры по их нейтрализации. Ее предупредительный эффект наиболее ощутим на стадии легкого финансового кризиса предприятия. При иных масштабах кризисного финансового состояния предприятия она обязательно должна дополняться системой фундаментальной диагностики.

Фундаментальная диагностика финансового кризиса характеризует систему оценки параметров кризисного финансового развития предприятия, осуществляемой на основе методов факторного анализа и прогнозирования.

Основными целями фундаментальной диагностики финансового кризиса являются:

- углубление результатов оценки кризисных параметров финансового развития предприятия, полученных в процессе экспресс-диагностики;
- подтверждение полученной предварительной оценки масштабов кризисного финансового состояния предприятия;

- прогнозирование развития отдельных факторов, генерирующих угрозу финансового кризиса предприятия, и их негативных последствий;

- оценка и прогнозирование способности предприятия к нейтрализации финансового кризиса за счет внутреннего финансового потенциала.

Фундаментальная диагностика финансового кризиса осуществляется по следующим основным этапам:

Систематизация основных факторов, обуславливающих кризисное финансовое развитие предприятия.

В процессе изучения и оценки эти факторы подразделяются на две основные группы: 1) не зависящие от деятельности предприятия (внешние или экзогенные факторы); 2) зависящие от деятельности предприятия (внутренние или эндогенные факторы).

Внешние факторы кризисного финансового развития в свою очередь подразделяются при анализе на три подгруппы:

а) социально-экономические факторы общего развития страны. В составе этих факторов рассматриваются только те, которые оказывают негативное воздействие на хозяйственную деятельность данного предприятия, т.е. формируют угрозу его финансового кризиса.

б) рыночные факторы. При рассмотрении этих факторов исследуются негативные для данного предприятия тенденции развития товарных (как по сырью и материалам, так и по выпускаемой продукции) и финансового рынков;

в) прочие внешние факторы. Их состав предприятие определяет самостоятельно с учетом специфики своей деятельности [2].

Внутренние факторы кризисного финансового развития также подразделяются при анализе на три подгруппы в зависимости от особенностей формирования денежных потоков предприятия [3]:

а) факторы, связанные с операционной деятельностью;

б) факторы, связанные с инвестиционной деятельностью;

в) факторы, связанные с финансовой деятельностью.

Проведение комплексного фундаментального анализа с использованием специальных методов оценки влияния отдельных факторов на кризисное финансовое развитие предприятия. Основу такого анализа составляет выявление степени негативного воздействия отдельных факторов на различные аспекты

Nissan, Danone, Nestle, Siemens, Tarkett, Schneider Electric, Metro Cash & Carry, Auchan, Leroy Merlin, IKEA, Carlsberg и др. В секторе финансовых услуг активно работают Райффайзенбанк и Ситибанк.

Обобщая все вышесказанное, можно сделать вывод, что Самарская область - это регион с мощным экономическим потенциалом, на базе которого реализуются крупные инвестиционные проекты. Самарская область является надежным партнером как отечественных, так и зарубежных инвесторов.

Литература:

1. Мещерякова, Е.В., Пасечная, В.А. Оценка инвестиционного климата региона // Вестник ПВГУС. Серия Экономика. - №1 (43). – 2016. – С.94-102.
2. Фонд «Региональный центр развития предпринимательства Самарской области» [Электронный ресурс]: режим доступа: <http://www.fond-samara.com/portal/investicionnyi-klimat-samarskoi-oblasti>, дата обращения: 09.04.2015 г.
3. Электронный портал Национального Рейтингового Агентства // [Электронный ресурс]: режим доступа: <http://www.ra-national.ru/?page=regions-raiting-investment>, дата обращения: 09.04.2015 г.
4. Электронный портал рейтингового агентства Эксперт РА, статья «Рейтинг инвестиционной привлекательности регионов России — 2013 г.» // [Электронный ресурс]: режим доступа: <http://www.raexpert.ru/rankings/>, дата обращения: 15.04.2015 г.

социально-политическая стабильность - 14,29%; внутренний рынок - 15,24%; производственный потенциал - 15,95%; региональная инфраструктура - 16,43%; природные ресурсы и качество окружающей среды - 10,71%. Выгодное географическое положение Самарской области — на пересечении важнейших международных транспортных коридоров «Север-Юг» и «Запад-Восток» — является основой для формирования в регионе высокого транзитного потенциала.

Для повышения инвестиционной привлекательности региона правительство Самарской области предпринимает определенные шаги. В регионе реализуется ряд масштабных долгосрочных проектов федерального значения, которые представлены ниже:

Создание Кардиохирургического центра;

Строительство стадиона и инфраструктуры к Чемпионату Мира по футболу 2018 года

Строительство нового аэровокзального комплекса, реконструкция и модернизация инженерных систем и коммуникаций международного аэропорта «Курумоч»;

Строительство современного комплекса по производству и переработке мяса птицы (бройлер) производительностью 50 тыс. т/год;

Завод по производству керамических стеновых материалов в муниципальном районе Кинельский;

Строительство жилого комплекса «Южный город»;

Многофункциональный спортивно-выставочный комплекс «Samara Ring»;

Создание производственных мощностей для переработки молока и производства молочной продукции на базе производственной площадки в г.о. Самара;

Создание индустриального парка «Тольяттисинтез».

Реализация региональных программ в сфере содействия занятости населения:

Программа дополнительных мероприятий в сфере занятости населения, направленных на снижение напряженности на рынке труда Самарской области, на 2016 год.

Государственная программа Самарской области "Содействие занятости населения Самарской области на 2014 - 2020 годы".

Государственная программа по оказанию содействия добровольному переселению в Российскую Федерацию соотечественников, проживающих за рубежом.

Самарская область сотрудничает более чем со 100 странами мира. Практически во всех сферах экономики региона присутствует иностранный капитал. Здесь успешно ведут бизнес такие компании как PepsiCo, Coca-Cola, Alcoa, General Motors, Renault-

финансового развития предприятия. В процессе осуществления такого фундаментального анализа используются следующие основные методы:

- полный комплексный анализ финансовых коэффициентов. При осуществлении этого анализа существенно расширяется круг объектов «кризисного поля», а также система показателей-индикаторов возможной угрозы финансового кризиса;

- корреляционный анализ. Этот метод используется для определения степени влияния отдельных факторов на характер кризисного финансового развития предприятия. Количественно степень этого влияния может быть измерена с помощью одно- или многофакторных моделей корреляции. По результатам такой оценки проводится ранжирование отдельных факторов по степени их негативного воздействия на финансовое развитие предприятия;

- СВОТ-анализ [SWOT-analysis]. Основным содержанием СВОТ-анализа является исследование характера сильных и слабых сторон предприятия в разрезе отдельных внутренних эндогенных факторов, а также позитивного или негативного влияния отдельных внешних (экзогенных) факторов, обуславливающих кризисное финансовое развитие предприятия [4] .

- Аналитическая «Модель Альтмана». Она представляет собой алгоритм интегральной оценки угрозы банкротства предприятия, основанный на комплексном учете важнейших показателей, диагностирующих кризисное финансовое его состояние. На основе обследования предприятий-банкротов Э. Альтман определил коэффициенты значимости отдельных факторов в интегральной оценке вероятности банкротства. Модель Альтмана имеет следующий вид:

$$Z = 1,2X_1 + 1,4X_2 + 3,3X_3 + 0,6X_4 + 1,0X_5,$$

где Z — интегральный показатель уровня угрозы банкротства («Z-счет Альтмана»);

X₁ — отношение оборотных активов (рабочего капитала) к сумме всех активов предприятия;

X₂ — уровень рентабельности капитала;

X₃ — уровень доходности активов;

X₄, — коэффициент соотношения собственного и заемного капитала;

X₅ — оборачиваемость активов (в числе оборотов).

Уровень угрозы банкротства предприятия в модели Альтмана оценивается по следующей шкале:

Таблица 2 – Модель Альтмана

Значение показателя Z	Вероятность банкротства
До 1,8	Очень высокая
1,81—2,70	Высокая
2,71—2,99	Возможная
3,00 и выше	Очень низкая

Использование этой модели для оценки финансового кризиса и угрозы банкротства в наших экономических условиях не позволяет получить достаточно объективный результат. Это вызывается различиями в учете отдельных показателей, влиянием инфляции на их формирование, несоответствием балансовой и рыночной стоимости отдельных активов и другими объективными причинами, которые определяют необходимость корректировки коэффициентов значимости показателей, приведенных в модели Альтмана, и учета ряда других показателей оценки кризисного развития предприятия.

Прогнозирование развития кризисного финансового состояния предприятия под негативным воздействием отдельных факторов. Такой прогноз осуществляется на основе разработки специальных многофакторных регрессионных моделей, использования в этих целях аналитического аппарата СВОТ-анализа и других методов фундаментального анализа. В процессе прогнозирования учитываются факторы, оказывающие наиболее существенное негативное воздействие на финансовое развитие и генерирующие наибольшую угрозу финансового кризиса предприятия в предстоящем периоде.

Прогнозирование способности предприятия к нейтрализации финансового кризиса за счет внутреннего финансового потенциала. В процессе такого прогнозирования определяется как быстро и в каком объеме предприятие способно:

- обеспечить рост чистого денежного потока;
- снизить общую сумму финансовых обязательств;
- реструктуризировать свои финансовые обязательства путем перевода их из краткосрочных форм в долгосрочные;

обрабатывающие производство	43,6	45	47,3
производство, распределение электроэнергии, воды и пр.	8,6	8,7	7,7
строительство	3,0	1,6	1,4
транспорт и связь	17,2	13,6	16,5
операции с недвижимостью	3,5	6,2	2,6
оптовая и розничная торговля	2,3	3	1,6
прочее	1,8	7,2	11,7

Данные таблицы 1 свидетельствуют о том, что основные объемы инвестиций в Самарской области в 2015 году были сосредоточены в следующих видах экономической деятельности: производстве нефтепродуктов (15,9% от общего объема инвестиций), транспорте и связи (17,2%), производстве транспортных средств и оборудования (15,2%), добыче полезных ископаемых (13,3%), химическом производстве (8,2%), энергетике (8,6%), сфере операций с недвижимым имуществом, аренды и предоставления услуг (3,5%) и торговле (2,3%). Суммарная доля указанных отраслей в общем объеме инвестиций составила 84,2%.

Инвестиционная привлекательность региона — это совокупность факторов, воздействующих на целесообразность, эффективность и уровень рисков инвестиционных вложений на территории данного региона. Для характеристики инвестиционной привлекательности, как правило, учитываются статистические данные, оценки экспертов и комментарии предпринимателей. Рейтинг Национального Рейтингового Агентства рассматривает 7 ключевых индикаторов для такого рода оценки:

- 1) состояние окружающей среды и наличие в регионе природных ресурсов;
- 2) трудовые ресурсы региона;
- 3) производственный потенциал;
- 4) региональная и финансовая инфраструктура;
- 5) внутренний рынок региона (уровень развития розничной торговли, объем и динамика производства);
- 6) институциональная среда и социально-политическая стабильность (налоговое законодательство, уровень преступности);
- 7) финансовая устойчивость регионального бюджета предприятий.

По мнению экспертов, при оценке инвестиционной привлекательности вышеописанные критерии занимают следующие веса: трудовые ресурсы - 13,1%; финансовая устойчивость бюджета предприятий - 14,29%; институциональная среда и

Развитие инвестиционной привлекательности сопряжено с рядом проблем, которые связаны с трудностями финансирования и получения разрешительных документов, высокими процентными ставками по банковским кредитам для производств. Для преодоления указанных проблем разрабатывается и ежегодно корректируется инвестиционное законодательство, мотивируется государственно-частное партнерство, используются такие инструменты как создание особых экономических зон и территорий опережающего социально-экономического развития.

Организации, реализующие инвестиционные проекты на территории Самарской области, могут воспользоваться государственной поддержкой на всех стадиях и этапах реализации проектов:

- Информационное, организационное, консультационное содействие;
- Заключение инвестиционного меморандума и назначение куратора (предоставляется инвесторам, осуществляющим инвестиционные проекты стоимостью 650 млн. руб. и более);
- Льготное налогообложение;
- Субсидии для реализации инвестиционных проектов;
- Государственные гарантии.

По итогам 2015 года в структуре инвестиций в основной капитал существенную часть (59,5%) составили собственные средства организаций (см. таблицу 1). Из привлеченных источников наиболее значительная доля приходилась на банковские кредиты (12,0% всех инвестиций), заемные средства сторонних организаций (5,9%) и средства бюджетов всех уровней (9,4%), более 48% которых – средства областного бюджета. Иностранные инвестиции составили 3,1%, средства организаций и населения, привлеченные для долевого строительства – 1,7%, средства государственных внебюджетных фондов – 0,1%, прочие привлеченные инвестиции – 8,3% от общего объема инвестиций.

Таблица 1

Инвестиции в основной капитал в Самарской области

Год	2015	2014	2013
Всего, млн.руб.,	254697,2	233365	205955,8
Из них, в %:			
сельское хоз-во	1,6	1,5	2,1
добыча полезных ископаемых	13,3	13,2	9,1

- снизить уровень текущих затрат и коэффициент операционного левериджа;
- снизить уровень финансовых рисков в своей деятельности;
- положительно изменить другие финансовые показатели, несмотря на негативное воздействие отдельных факторов.

Обобщающую оценку способности предприятия к нейтрализации финансового кризиса в краткосрочном перспективном периоде позволяет получить прогнозируемый в динамике коэффициент возможной нейтрализации краткосрочного финансового кризиса предприятия, который рассчитывается по следующей формуле:

- где КНфк — коэффициент возможной нейтрализации краткосрочного финансового кризиса предприятия в перспективном периоде;
- ЧДП — ожидаемая сумма чистого денежного потока;
- $\overline{ФО}$ — средняя сумма финансовых обязательств.

Окончательное определение масштабов кризисного финансового состояния предприятия. Идентификация масштабов кризисного финансового состояния должна включать аналитические и прогнозные результаты фундаментальной диагностики банкротства и определять возможные направления восстановления финансового равновесия предприятия.

В таблице 3 приведены критерии характеристик масштабов кризисного финансового состояния предприятия, а также наиболее адекватные им способы реагирования (включения соответствующих систем защитных финансовых механизмов).

Таблица 3 - Масштабы кризисного финансового состояния предприятия и возможные пути выхода из него

Масштаб кризисного состояния предприятия	Способ реагирования
Легкий финансовый кризис	Нормализация текущей финансовой деятельности
Глубокий финансовый кризис	Полное использование внутренних механизмов финансовой стабилизации
Катастрофический финансовый кризис	Поиск эффективных форм внешней санации (при неудаче — ликвидация)

Фундаментальная диагностика финансового кризиса позволяет получить наиболее развернутую картину кризисного финансового состояния предприятия и конкретизировать формы и методы предстоящего его финансового оздоровления.

Литература:

1. Родионов Е.В. Теоретико-методические основы формирования процесса управления оборотным капиталом предприятий: монография / Родионов Е. В., Санталова М. С., Турков А. В. ; М-во образования и науки Российской Федерации, Международный ин-т компьютерных технологий. Воронеж, 2007.
2. [Santalova M.S. Strategic analysis of commercial organization//Наука и технологии](#). 2015. № 3. С. 117-125.
3. Санталова М.С. Хозяйственный механизм социально-экономических систем в условиях конкуренции и стратегического выбора/Николаева Ю.Р., Родионов Е.В., Санталова М.С., Шубина Е.А.: Коллективная монография / Воронеж, 2015. Том Часть II
4. Санталова М.С. Практическая адаптация функций менеджмента торгового предприятия/ Санталова М.С., Николаева Ю.Р., Бунина Е.А.// Социально-экономические явления и процессы, 2013, № 12(58)

К.э.н. Пасечная Вера Александровна, Чернова Елена Сергеевна
Поволжский государственный университет сервиса, Россия

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ САМАРСКОЙ ОБЛАСТИ

В современных экономических реалиях инвестиции играют важнейшую роль для успешной долгосрочной финансово-хозяйственной деятельности предприятия и бизнеса в целом. Данная экономическая категория является своеобразным катализатором в развития предпринимательства и коммерческой деятельности, и приобретает все большее значение для функционирования не только конгломератов, но и небольших компаний.

Самарская область является значительной географо-экономической единицы, в этой связи категория «инвестиции» взаимосвязана с такими понятиями как «инвестиционный климат» и «инвестиционная привлекательность», что свидетельствует о значимости привлеченных ресурсов для Поволжского региона. На основе детальных исследований инвестиционных влияний на данный экономический район, позволили выделить основные принципы инвестиционной политики Самарской области. Они включают в себя нивелирование барьеров для входа на рынок малых и средних предприятий, формирование благоприятной информационной и институциональной среды для привлечения инвестиций, эффективную поддержку предпринимательства на уровне правительства региона.

В Самарской области проводится последовательная целенаправленная работа по созданию максимально комфортной региональной инвестиционной среды. Безусловно, для инвестирования денежных средств в данный экономический субъект необходимы объективные причины, которые представлены в следующем виде:

- высокий уровень экономической активности;
- развитый инновационный и образовательный потенциал;
- инвестиционно - ориентированное законодательство;
- комфортная среда и развитая социальная инфраструктура;
- развитое гражданское общество.

According to the Committee on Statistics of the Ministry of national economy of the Republic of Kazakhstan in 2014 livestock number amounted to: cattle - 5.9 million heads, sheep and goats - 17.7 million heads, pigs - 0.8 million heads, poultry - 35.2 million heads. Potential of the country currently is not fully implemented. In comparison with 1990, the number of livestock and poultry decreased: cattle by 1.6 times, small cattle by 2 times, pigs by 4 times, poultry by 1.7 times [4].

Finally, the complexity of agriculture in the Republic of Kazakhstan is one of the most important areas in the economic sector. The economic situation of the country is directly related to the agro-industrial complex. In turn, the agro-industrial complex consists of several small structures. They are: the provision of the means of production in agriculture sector in the field of agricultural crops and livestock industry and procurement, transportation, processing, and to ensure that the final consumer industries. One of the most important components, including description of the economic situation in agriculture is developed. Livestock is the best sector of development of the agro-industry complex. Since the early 2000s in the livestock industry have seen a steady increase in the number of livestock and poultry, and livestock production. The main exporting countries of cattle farming is Russia Federation 68.4%, the most significant component of the weight of the state. In addition, at the end of 2015, the sold number of head of cattle is 12588. This is the quality of the agro-industrial complex in the Republic of Kazakhstan and the increasing economic importance of the sector. At the same time, through the development of agro-industrial complex of breeding is in the higher level, the number of cattle is reduced, thereby the profitability of the national economy is increased.

References:

1. T.B.Uskakova, R.Y.Selimenkov, A.N.Chekansky. Agriculture Region: Status, Trends and Prospects. –M.: Kolos, 2011. – 250 p.
2. Chipkin Y., Lyukshinov A., Management in Agribusiness. –M.: Kolos, 2007. – 264 p.
3. The official internet resource of the ministry of agriculture of the Republic of Kazakhstan <http://mgov.kz/en/napravleniya-razvitiya/zhivotnovodstvo/>
4. Kazakhstan's Livestock Sector – supporting its Revival \ Joint Economics Research Program \ The Government of Kazakhstan and the World Bank

к.э.н., доцент Боташева З.Р.

Северо-Кавказская государственная гуманитарно – технологическая академия, Россия

К ВОПРОСУ О СТИМУЛИРОВАНИИ ЭКОЛОГИЗАЦИИ ПРОИЗВОДСТВА НА РЕГИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ

Одним из субъектов экономических отношений по поводу экологизации в реальной экономике являются региональные формирования.

Учитывая положения регионов в условиях рынка, формирование и использование хозяйственного механизма в природоохранной сфере предполагает выявление его региональных особенностей, что позволило бы учитывая специфику данного уровня общественной структуры, добиваться устойчивого экологического развития.

При наличии общих принципиальных характеристик каждый регион имеет особенности, а значит не может быть универсального для всех регионов механизма стимулирования экологизации производства.

На наш взгляд, более эффективным методом стимулирования была бы ускоренная амортизация природоохранного оборудования. Предприятия, завышая амортизационные отчисления, тем самым сокращают размер прибыли, подлежащей налогообложению, в результате чего возрастает их чистая прибыль.

Полагаем, что в регионах с рекреационными зонами следует разрешить стопроцентное списание очистного оборудования в течение первого же года его эксплуатации. Мелким и средним предприятиям, в большей степени нуждающихся в помощи в деле охраны природы, можно предоставить по 50-процентное списание основных фондов природоохранного значения в первый год.

Так же кредитование природоохранной деятельности на региональном уровне в настоящее время не нашло применения, так же как и на федеральном уровне, в силу отсутствия заинтересованности финансово-кредитных учреждений в таком кредитовании.

Полагаем, что стимулировать банки на региональном уровне, кредитовать хозяйствующие субъекты можно с помощью экологических

проектов, гарантированных с точки зрения экономической эффективности. Перспективным, на наш взгляд, является разработка и внедрение механизма межбанковского сотрудничества в форме совместного кредитования подобных проектов регионального уровня, для разделения рисков предоставленных ссуд. Как известно, деятельность обществ взаимного кредита была очень распространена в дореволюционной России.

Что касается такой формы экологизации производства как субсидирование в виде инвестиций, то она находится на очень низком уровне. Более того, единственным источником субсидирования в настоящее время являются собственные средства хозяйствующий субъектов, так как наблюдается дефицит финансовых ресурсов

На наш взгляд необходимо в зависимости от функциональной ориентированности регионов привлекать для экологизации производства средства общественных организаций и коммерческих структур, а также меценатов. Так, например, Карачаево-Черкесская республика, на территории которой наблюдается загрязнение подземных и поверхностных вод, требуется значительное количество средств для внедрения экологически безопасного производства.

Но, ведущая роль, среди экономических форм стимулирования на региональном уровне, отводится лицензированию сбросов (выбросов) или системе продажи прав на загрязнение. Данный метод является актуальным в различных регионах и с высоким промышленным потенциалом, и с незначительным.

Начальная стадия этого метода характеризуется выпуском комитетом природных ресурсов эмитируемой ценной бумаги - лицензии на право загрязнения окружающей среды, которая дает право на сбросы (выбросы) конкретного загрязняющего вещества (например, в атмосферу – сернистый ангидрид, а в подземные воды – формальдегид) на определенный промежуток времени (например, в летний сезон). Общее количество лицензий конкретного предприятия должно соответствовать фактическому уровню осуществляемых им совокупных выбросов.

По мере выкупа предприятиями лицензий на право загрязнения природной среды формируется рынок для единиц загрязнений, на котором

indicators. In meat production the economy of Kazakhstan imports more, than exports. For such indicators can affect and other sectors and factors of development.

In the agro-industry complex, the main part of structure of AIC is rural economics. Nowadays, rural economics has some problems in developing economy. So, rural economics has two parts: crop and livestock. Livestock is the best sector of development of the agro-industry complex. In the livestock industry there have seen a steady increase in the number of livestock and poultry, and livestock production since the early 2000s.

Table 1 – Exporting states of livestock [5]

№	The exporter	Sold \ head	Share, %
1	Russia	4 567	68,4
2	Australia	1 202	18,4
3	USA	540	8,3
4	Ukraine	319	4,9
Total:		6 628	100,0

According to the analysis of the end of 2015 of the Republic of Kazakhstan has imported 4567 head of cattle from Russia Federation, 1202 head of cattle from Australia, 540 head of cattle from the United States and 319 head of cattle from Ukraine, so overall has sold 6628 head of cattle. These means, that these countries are the major exporting countries with such proportion: the Russia Federation 68.4%, Australia 18.4%, US 8.3%, while the state of Ukraine 4.9 %. Therefore, our main importing country is a country of Russia (table 1).

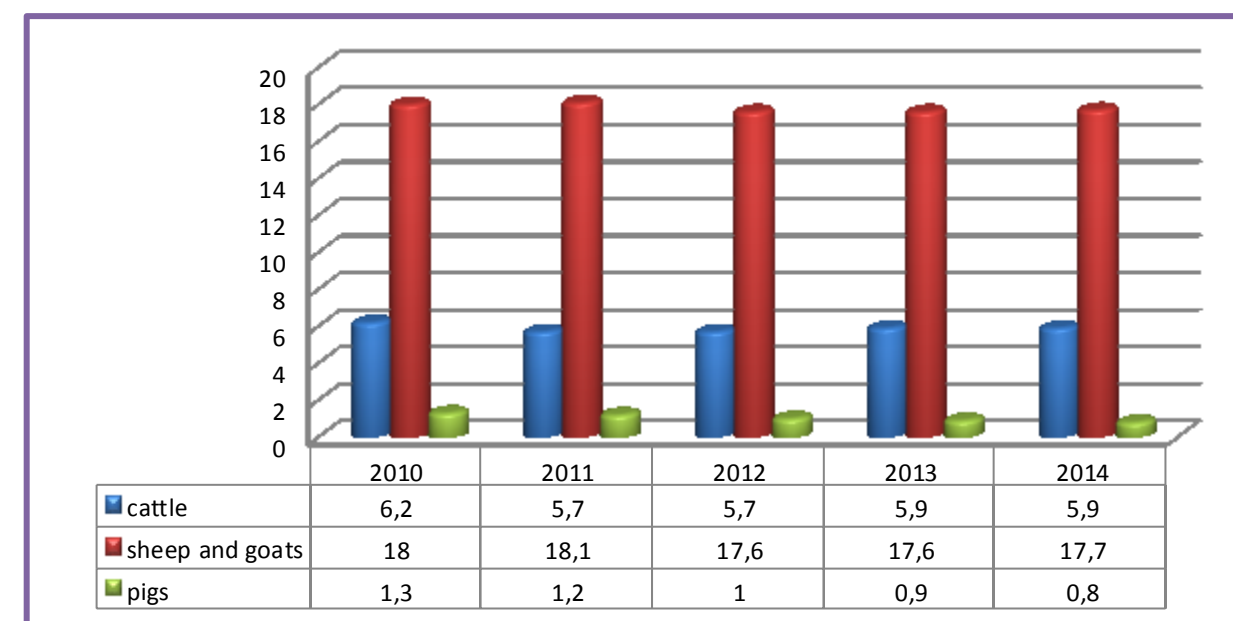

Fig. 3 – The Republic of Kazakhstan in 2014 livestock number amounted [3]

can be concluded that the high rates of grain production in the Republic of Kazakhstan. In addition to the production as the main reason for going abroad for export indexes include, but are not of the grain industry between the years 2015 and 2013, exports amounted to less than 19%. And imports in 2013 as compared with 39% in 2015 with rope, as the main reason for the increase in the index of the weakening of domestic economic conditions.

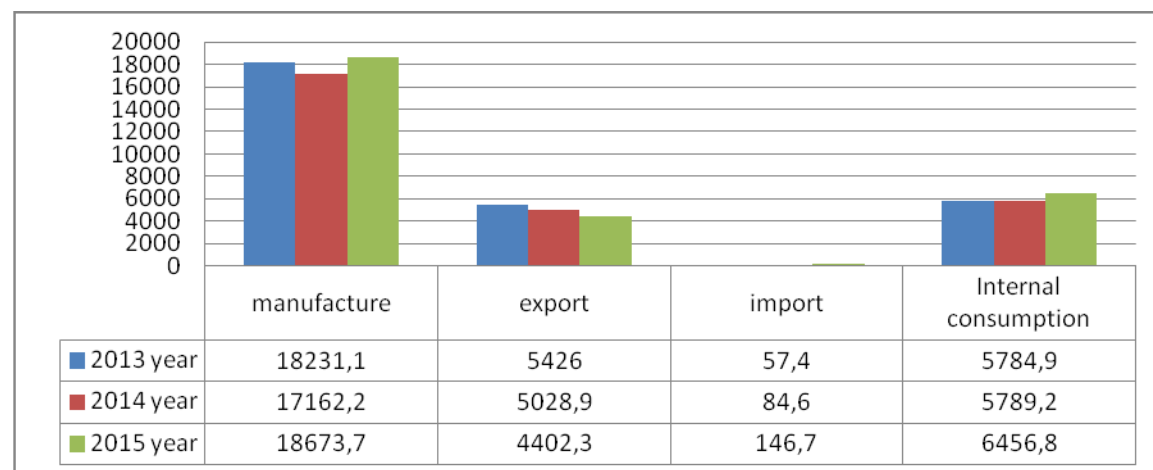

Figure 1. State grain production of the Republic of Kazakhstan (thousand tons) [3]

In agro-industrial complex all sectors have the share for development of this sector of economy. For the concrete analysis we will consider a state meat production (fig 2).

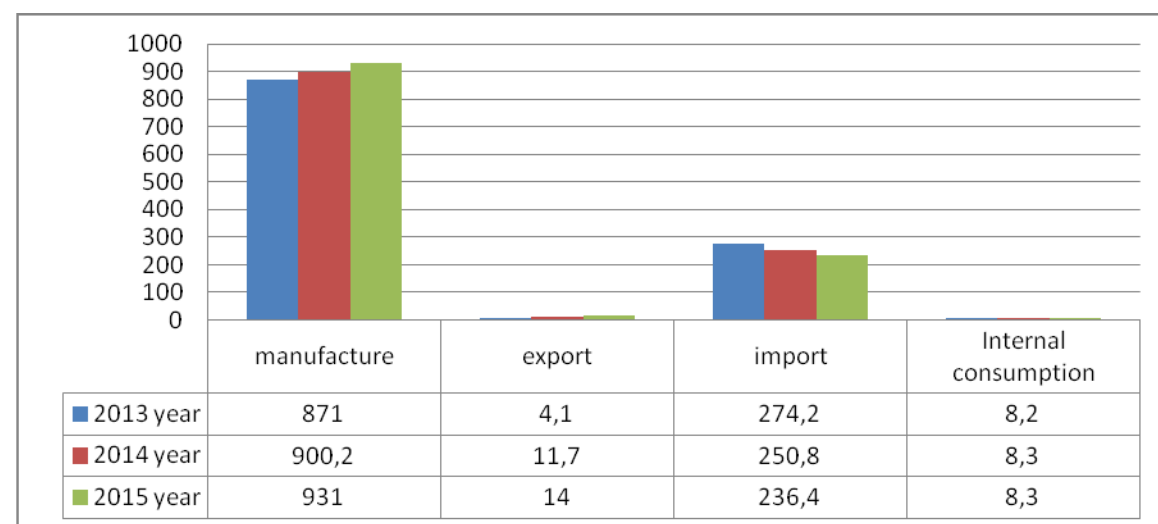

Figure 2. State meat production of the Republic of Kazakhstan (thousand tons) [3]

State meat production in the national the economy has a big share for development. The state meat production develops slightly less than grain production. First, on a manufactory the share for development has the, but on export has very low

фирмы, предприятия могут покупать, продавать, перераспределять лицензии на право сброса (выброса) вредных веществ.

При условии снижения хозяйствующими субъектами вредных сбросов (выбросов) ниже уровня предусмотренного стандартом, то на эту разницу они получают аккредитив, который можно положить в специальный банк. Это облегчает продавцам поиск покупателей «лишних» лицензий, а вырученные от продажи средства предприятия могут использоваться на свое развитие. На начальном этапе, пока не сложился экологический рынок, роль банка могут сыграть финансово-кредитные учреждения, расположенные в КЧР.

Продавая и покупая, подобно другим регионам, права загрязнения, предприятия могут создавать эффекты такого рода: во-первых, фирмы, у которых издержки на утилизацию отходов велики, могут достичь стандарта, покупая права на выбросы, не делая инвестиций в экологически безопасное оборудование, минимизируя при этом издержки на требуемое сокращение выбросов.

Во-вторых, фирмам, выставяющим права на загрязнение на продажу, представляется возможность использовать средства от продажи лицензий на собственное развитие. То есть, в процессе купли-продажи лицензий согласовываются экономические интересы предприятий-природопользователей, они стимулируются к выполнению природоохранных мероприятий.

И конечно, на наш взгляд, в регионах можно для эффективного стимулирования природоохранной деятельности включать в систему ценообразования предприятий, загрязняющих природную среду, так называемый элемент скрытой социальной стоимости, что безусловно стимулировало бы хозяйствующие субъекты переводить экологически опасные производства на технологически более совершенное. Сущность этого механизма заключается в следующем.

Ущерб природе и людям, нанесенный в процессе хозяйственной деятельности предприятий – это скрытая социальная стоимость, которую необходимо учитывать в процессе ценообразования. Это означает, что в хозяйственной практике, наряду с системой цен, определяемой рынками и не учитывающей социальный фактор, должна использоваться и другая система цен в рамках государственного регулирования – с учетом экологического фактора.

Тогда до потребителей и производителей в конкретном виде, через цены, будет доводиться информация о реальных масштабах загрязнения среды.

Обобщая изложенное отметим, что на региональном уровне, стимулирование экологизации производства находится лишь в зачаточном состоянии. В этой связи возникает необходимость разработки совершенных и перспективных как экономических, так и административных форм его осуществления, с учетом специфики региона, а также хозяйственной деятельности предприятий.

Литература:

1. Федеральный закон Российской Федерации «Об охране окружающей среды» № 7-ФЗ от 10.01.2002г. (действующая редакция, 2016)
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_34823/
2. Директива 2010/75/ЕС ЕС «О промышленных выбросах» (о комплексном предупреждении и контроле загрязнений)
<http://www.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc;base=INT;n=53628>
3. Федеральный закон Российской Федерации «Об охране атмосферного воздуха» № 96-ФЗ от 04.05.1999 г. (действующая редакция, 2016)
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_22971/

Regional economy

Doctor of Economic Science, professor **Aubakirova Zhanar Yahiyaevna**

Kazakh National University of Al-Farabi, Kazakhstan, Almaty

Candidate of Economic Science, Beysenbaev Zhaksylyk Temirbolatovich

Kazakh National University of Al-Farabi, Kazakhstan, Almaty

Master of 2 course Zhanatkyzy Samal

Kazakh National University of Al-Farabi, Kazakhstan, Almaty

AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN, A GENERAL DESCRIPTION OF THE ECONOMIC SITUATION

The agrarian sector of the Republic of Kazakhstan occupies considerable specific weight in economy. The republic has enough land grounds for their effective use in production of products of agriculture and livestock production. For ensuring economic transformations in the agrarian sphere the State agro-food program of the Republic of Kazakhstan for 2015-2019, and also the State program of development of rural territories of the Republic of Kazakhstan for 2015-2020 is approved. A main objective of the adopted programs is ensuring food security of Kazakhstan on the basis of formation of effective system of agro-industrial complex and production of competitive production.

Agro-industrial complex — the largest industry complex uniting several branches of economy directed to production and processing of agricultural raw materials and receiving from it production brought to an ultimate consumer [1]. It is the set of branches of national economy including the agricultural industry and industries, which are closely connected with agricultural production, transporting the storage, processing of agricultural production, delivery to her consumers providing agricultural industry with the equipment, chemicals and fertilizers, serving agricultural production [2].

In agro-industrial complex all sectors have the share for development of this sector of economy. For the concrete analysis we will consider a state grain production (fig 1).

There is a kind of agro-industrial complex of the Republic of Kazakhstan grain industry. Because in terms of average annual production of three 18022.3 thousand tons of grain by the end of 2015, Russia produced Federation 26025.2 thousand tons of grain produced, Belarus, 18009.1 thousand tons of grain produced in the country. These indicators

Increasing temperatures and uneven distribution of rainfall, which have a local character in the warm season and do not provide effective moisture accumulation in the soil, caused an increase in the number and intensity of droughts. In combination with other anthropogenic factors it may lead to the expansion of risky farming and even desertification of some areas of the southern regions of Ukraine.

According to the World Bank, temperature growth in Ukraine by 2100 will increase the yield potential of crops: grain crops, maize, sunflower, soybean, rice, wheat, melons, cotton, vegetables, walnut, peach, apricot, apple, cherry, plum and grapes. The expected increase in the photosynthesis process to 30-100% can accelerate the growth and ripening of wheat, barley and sunflower which will increase the potential to collect its harvest by 20-30% accordingly. In particular, winter wheat yield could rise by 20-40%. However, increasing the carbon dioxide content in the positive impact on crop yield will cause deterioration of grain quality [3, p. 23-24].

REFERENCES

1. Мет МакГрат. Кліматичний саміт: що це таке і кому це потрібно // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bbc.com/ukrainian/science/2015/11/151130_climate_summit_ko.
2. FAO success stories on climate-smart agriculture // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fao.org / climatechange>.
3. Адаптація до змін клімату: навч. посібник. – Карпатський Інститут Розвитку, 2015. – 88 с.

The study was supported by the National Academy of Sciences of Ukraine in the framework of the departmental theme "Resource opportunities of development of the Ukrainian economy's agrarian sector" (state registration number 0114U001638).

Танінець К.В

Науковий керівник –Дудчик О.Ю.,к.е.н., доцент

Університет митної справи та фінансів

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Управління фінансовою стійкістю підприємства є одним з найбільш значимих функціональних напрямів системи фінансового менеджменту, який досить тісно пов'язаний з іншими системами управління, органічно входить до системи управління доходами та витратами, рухом активів, капіталу і грошових потоків, управління структурою капіталу, показниками ліквідності та платоспроможності, ділової активності, рентабельності, іншими аспектами його діяльності[1].

На сучасному етапі основною причиною актуальності управління фінансовою стійкістю підприємства, з одного боку, є необхідність удосконалення управлінських процесів на всіх рівнях управління, а з іншого - те, що вітчизняна економічна наука і наука країн далекого зарубіжжя до цих пір не має загальноприйнятої точки зору з приводу чіткого визначення її сутності та механізмів управління нею.

Результати проведеного дослідження дали можливість сформулювати такі висновки:

Фінансова стійкість – це комплексна характеристика здатності підприємства перебувати у стані фінансової рівноваги, що характеризується збалансованістю між необхідним обсягом фінансових потреб і фактичним фінансово-ресурсним забезпеченням на всіх дієздатних стадіях і фазах життєвого циклу підприємства [2].

Стан фінансової стійкості підприємств України на сучасному етапі їх функціонування є критичним. Спостерігаються суттєві проблеми, пов'язані з інтерпретацією результатів розрахунків окремих показників фінансової стійкості; неоднозначністю їх оцінки, що призводить до неможливості надати однозначне тлумачення рівня фінансової стійкості підприємств, що підтверджує

необхідність впровадження істотно нового процесу управління їх фінансовою стійкістю[4].

Процес управління фінансово стійким розвитком підприємства являє собою сукупність функцій управління, упорядкованих у логічній послідовності їх виконання, і містить такі етапи: визначення напрямів забезпечення сталого розвитку підприємства; елементи напрямів забезпечення сталого розвитку підприємства; оцінювання їх значущості та діагностика фактичного стану; діагностування стану підприємства; вибір типу управління розвитком підприємства; вибір методів, принципів, цілей і завдань управління стійким розвитком підприємства[3]. Реалізація функцій, передбачених даним управлінським циклом, дозволяє забезпечити стійкий характер розвитку підприємства.

Фінансова стійкість підприємства формується у процесі виробничо-господарської діяльності і є головною складовою загальної стійкості підприємства. Вона свідчить про стабільне перевищення доходів над витратами, забезпечує вільне маневрування грошовими коштами підприємства і шляхом ефективного їх використання сприяє безперервному процесу виробництва і реалізації продукції. Лише всебічний, деталізований аналіз у динаміці фінансової стійкості підприємств дасть змогу всебічно оцінити стан і тенденції її зміни, а також зробити висновки про наявні потенційні можливості підвищення фінансової стабільності всіх суб'єктів господарювання [5].

Товариство з обмеженою відповідальністю «Злагода» є провідним сільськогосподарським підприємством Дніпропетровської області та Придніпровського регіону. В табл. 1 наведено ряд фінансових коефіцієнтів, що характеризують фінансову стійкість ТОВ «Злагода» у 2013-2015рр..

Аналізуючи показники оцінки фінансової стійкості та стабільності ТОВ «Злагода» у 2013-2015 рр. зроблено такі висновки:

Коефіцієнт автономії протягом досліджуваного періоду мав тенденцію до збільшення (від 0,03 до 0,06), що є позитивним явищем у фінансовій діяльності підприємства. Порівнюючи його значення з нормативним (він повинен бути більше 0,5), бачимо, що протягом 2013-2015 років він не досягав нормативного значення.

Therefore, the aim of the Paris Summit was to develop ways to constrain carbon emissions, enabling countries to continue economic development and provide support to the least developed areas and those most affected by rising temperatures.

Within the framework of the Paris Agreement the global goal of preventing temperature increase of more than 2°C in comparison to pre-industrial level has been set, aiming to reduce this temperature to 1,5°C [1].

The main reason for the ratification of this Agreement in our country is the fact that the issue of greenhouse gas emission reductions for Ukraine is in plane with decreasing in the share of fossil fuels, ensuring energy independence of the country, differentiation of energy supply and sustainable development of the country.

According to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), increase temperature and frequency of extreme events will have both direct and negative impact on crops, livestock, forestry, fisheries and aquaculture productivity.

Food Agriculture Organization (FAO) has recognized that agriculture can provide world population with food conditioned upon sustainable rural development under the "Climate-smart agriculture" (CSA), which was presented at the Hague Conference on Agriculture, Food Security and Climate Change in 2010. This program involves the development of technical, political and investment conditions to achieve sustainable agricultural development for food security under the climate change. Implementation involves three objectives: sustainable increase of agricultural productivity and incomes; adapt and build resilience to climate change; reduce and/or remove greenhouse gas emissions where possible [2].

The CSA approach is designed to identify and operationalize sustainable agricultural development explicitly integrating climate change as a major parameter.

In the next 10 years climate change in Ukraine will have both positive and negative consequences for agriculture that will also vary by agro-climatic zones. Extension of the growing season will be favorable for the economy of the northern part of the country, Polissya areas in particular. For the South, on the contrary, it could lead to increase of droughts. According to the climate scenarios, in 20-30 years crop heat provision in the northern half of the country could reach or exceed the current level of the Southern one. The temperature will allow to have no limits on grain corn harvest of more middle and late types in the northern regions of the country, and to grow late sunflower types.

L. UDOVA,

*Institute for Economics and Forecasting,
National Academy of Science of Ukraine, Kyiv, Ukraine*

IMPACT OF CLIMATE CHANGE ON AGRICULTURE

Climate change is the most important issue related to the global food security, which could be efficiently provided if the ways of managing agricultural systems and available natural resources are improved. Future of food security depends on natural resources, the environment and climate change.

Food security could be achieved if appropriate conditions for rural communities are created in order to adapt to the changes that are taking place. Transformation processes in the agricultural sector must take place taking into account the necessity to feed the growing world population (according to the World Bank, food production worldwide will have to increase by 70-100% till 2050, and population will grow to nine billion), to provide economic growth and poverty reduction without killing the natural resource potential.

World climate change is happening faster than scientists predicted. At the end of 2015, at the 21st Conference of Parties of the UN Framework Convention on Climate Change, the Paris Climate Agreement was adopted which was signed on behalf of Ukraine in April 2016 in New York. This agreement replaces the Kyoto Protocol to the UN Framework Convention on Climate Change. Assembly of the Paris Summit aimed to study strategies to stabilize greenhouse gases in the atmosphere at a level that would prevent dangerous anthropogenic interference into the climate system. Scientific research results show that the temperature increase on Earth to 2°C, compared to pre-industrial times, will have dangerous and unpredictable effect on climate (faster melting of glaciers will lead to flooding the coastal towns and small islands, the extinction of many species of animals and other destructive weather events). Since 1850, the average temperature has increased by 1°C, yet the agreed safe limit for global warming is 2°C. Moreover, the level of CO₂ has grown up by 30% after the Industrial Revolution, since 1979 the ice melt in the Arctic Ocean has increased by 4% in 10 years, the new century will have 9 of 10 hottest years.

Таблиця 1 Динаміка показників оцінки фінансової стійкості та стабільності ТОВ «Злагода» у 2013-2015 рр.

Показник	2013	2014	2015	Абсолютне відхилення		Темп росту, %	
				2015-2014	2015-2013	2015/2014	2015/2013
Коефіцієнт автономії (незалежності)	0,03	0,05	0,06	0,01	0,03	120,0	200,0
Коефіцієнт довгострокового залучення капіталу	0,94	0,92	0,9	-0,02	-0,04	97,83	95,74
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	8,1	6,4	5,3	-1,1	-2,8	82,81	65,43
Коефіцієнт фінансової залежності	31,13	19,97	16,24	-3,73	-14,89	81,32	52,17
Коефіцієнт фінансового ризику	30,13	18,97	15,24	-3,73	-14,89	80,34	50,58

Коефіцієнт довгострокового залучення капіталу має майже сталі значення протягом досліджуваного періоду – 0,94 – 0,9, що говорить про сталий незмінний кредитний портфель підприємства.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу протягом досліджуваного періоду повністю відповідав нормативному значенню (більше 0,3) і становив 5,3 у 2015 році.

Коефіцієнт фінансової залежності за досліджуваний період зменшився на 14,89 і склав 16,24. Це є позитивною тенденцією, але значення показника повинно становити не більше 1.

Коефіцієнт фінансового ризику зменшився на 14,89, що є позитивною тенденцією, яка характеризує підвищення рівня безпеки, зниження ймовірності втрати фінансових активів.

Проведений аналіз показників фінансової стійкості підприємства вказує на достатній рівень фінансової безпеки підприємства у 2013-2015 роках. Але, протягом періоду існують такі проблеми, як невідповідність рівня коефіцієнта автономії нормативному, що потребує уваги при розробці заходів покращення діяльності підприємства.

Коефіцієнт автономії значно менше норми, але зростання коефіцієнта свідчить про збільшення фінансової незалежності підприємства, зниження ризику на фінансові обмеження в майбутні періоди, підвищує гарантії погашення

підприємством своїх зобов'язань. Хоча у найближчі періоди не можна робити на стільки оптимістичний прогноз.

Рекомендованими напрямками оптимізації структури капіталу для ТОВ «Злагода» є наступні: збільшення розміру зареєстрованого капіталу, зростання величини резервного капіталу (оптимально – більше 15%), використання додаткового капіталу (рекомендоване значення менше 20%) на збільшення статутного капіталу, створення фондів та резервів та нарощування нерозподіленого прибутку. Крім цього, застосування механізму фінансового левериджу дає змогу визначити оптимальну структуру капіталу, яка забезпечує максимальний рівень фінансової рентабельності. Співвідношення власного і позикового капіталу 50:50 забезпечило б досліджуване підприємство ТОВ «Злагода» більш високим рівнем фінансової стійкості порівняно з існуючим.

Література:

1. Антипенко Є. Підвищення фінансової стійкості підприємства / Є.Антипенко // Економічний аналіз. – 2014. – Вип. 9. – С. 29-32.
2. Захарова Н.Ю. Оцінка фінансової стійкості аграрних підприємств / Н.Ю. Захарова // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції - 2012 - №3. – С. 28.
3. Калініченко А.Ю. Управління фінансовою стійкістю сільськогосподарських підприємств / А.Ю.Калініченко// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/3.2/291.pdf>
4. Рябенко Г. М. Шляхи покращення фінансового стану підприємства / Г.М.Рябенко // Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2014.- №7. – С.105-108.
5. Мороз Ю.Ю. Система показників для моніторингу рівня фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств та їх облікове забезпечення. : Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1(16) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1108/1/15.pdf>.

медицинской помощи), определяемого Правительством РК, с учетом относительно нелегких социально-бытовых условий на селе;

- развитие системы скорой и неотложной помощи, оказываемой сельскому населению;

- обеспечение доступности для сельского населения гарантированного государством стационарного лечения в специализированных клиниках и больницах, находящихся в крупных городах республики в рамках единой национальной системы здравоохранения;

- увеличение количества видов лекарственных средств, выдаваемых сельскому населению в рамках бесплатного обеспечения лекарственными средствами на уровне организаций первичной медико-санитарной помощи и т.д.

Література

1. Официальный сайт Комитета по статистике МНЭ РК <http://stat.gov.kz>

инфраструктуре агропромышленного комплекса (АПК), к которым можно отнести следующие:

- проблемы, связанные с жилищными условиями работников агропромышленного комплекса;
- низкие социальные условия работы и отдыха (сохранение тяжелого ручного труда, отсутствие на многих объектах АПК автоматизации труда, низкое обеспечение техники безопасности и соблюдения санитарных норм, высокий уровень травматизма на производстве);
- слабая организация рабочих мест;
- относительно низкое качество и уровень медицинского обслуживания работников сельского хозяйства и их семей;
- относительно низкий образовательный и культурный уровень сельского населения, квалификации работников сельского хозяйства;

В целях решения имеющихся проблем в сфере АПК, связанных с условиями социальной модернизации отрасли можно предложить возможные пути их решения:

- совершенствование системы социального обеспечения на селе с помощью поправочных коэффициентов, применяемых к социальным пенсиям, пособиям и другим видам социальных выплат, учитывающих относительно нелегкие социально-бытовые условия на селе;
- модернизация системы государственного обеспечения жильем сельского населения, в частности дипломированной молодежи в целях привлечения молодых специалистов и кадров к сельской местности;
- обеспечение всего сельского населения дошкольного и школьного возраста учреждениями образования по месту жительства; повышение качества среднего образования на селе и создание всех условий для повышения конкурентоспособности выпускников сельских школ для поступления в высшие и средние профессиональные учебные заведения;
- совершенствование системы государственной поддержки одаренной сельской молодежи путем предоставления им государственных грантов на обучение в отечественных и зарубежных высших и средних профессиональных учебных заведениях;

- увеличение перечня медицинских услуг, оказываемых сельскому населению в рамках ГОБМП (гарантированного объема бесплатной

Мамедалиев О.Б.
Caspian University, Республика Казахстан

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИЙ РИСК В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА ЭКОНОМИКИ К РЫНОЧНЫМ ОТНОШЕНИЯМ (НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН)

Аннотация: В статье рассматривается понятие предпринимательского риска, его наличие в Республике Казахстан. Переход государства к рыночным отношениям, как основание возникновения предпринимательского риска, основные причины предпринимательского риска в Казахстане и методы его минимизации.

Ключевые слова: предпринимательский риск, предпринимательская деятельность, Предпринимательский кодекс РК

После провозглашения независимости Казахстана, в 1991 году, экономические реформы в Казахстане приобретают качественно новый характер. Если ранее в СССР понятие частной собственности не имело места, и развитие предпринимательских отношений началось только в период перестройки с появлением производственных кооперативов, то основной закон Республики Казахстан – Конституция, признала право частной собственности, тем самым создав в Казахстане почву для развития рыночных отношений.

За годы независимости, государством были приняты различные законы, которые способствовали экономическому росту страны. Среди них можно отметить закон о реабилитации и банкротстве; Бюджетный кодекс; о Национальном банке; о государственном имуществе; Налоговый кодекс; Предпринимательский кодекс; о рынке ценных бумаг и др. Одним из наиболее эффективных законов, с точки зрения развития экономики страны, послужил закон «Об амнистии граждан Республики Казахстан оралманов и лиц, имеющих вид на жительство в Республике Казахстан, в связи с легализацией ими имущества» от 30 июня 2014 года. Благодаря которому, в страну было возвращено 2 трлн. тенге (5,6 млрд. долларов).

Указанные экономические преобразования, произошедшие в Казахстане, послужили ростом числа предпринимательских структур, созданием ряда новых

рыночных инструментов. В связи с процессами демонополизации, легализации и приватизации государство правомерно отказалось от единоличного носителя риска, переложив всю ответственность на предпринимательские структуры.

Законодательством Республики Казахстан, установлено, что предпринимательская деятельность является рискованной, то есть действия участников предпринимательства в условиях сложившихся рыночных отношений, конкуренции, функционирования всей системы экономических законов не могут быть с полной определенностью рассчитаны и осуществлены. Так Предпринимательский кодекс РК (п.1 ст.2) [1], Гражданский кодекс РК (п.1 ст. 10) указывает, что предпринимательская деятельность осуществляется от имени, за риск и под имущественную ответственность самого предпринимателя[2].

Одним из ярких примеров предпринимательского риска в РК, можно выделить ситуацию с переходом государства к свободно плавающему курсу национальной валюты в августе 2015 года. В тот период, курс тенге упал на 50% и в дальнейшем данный показатель достиг 100%.

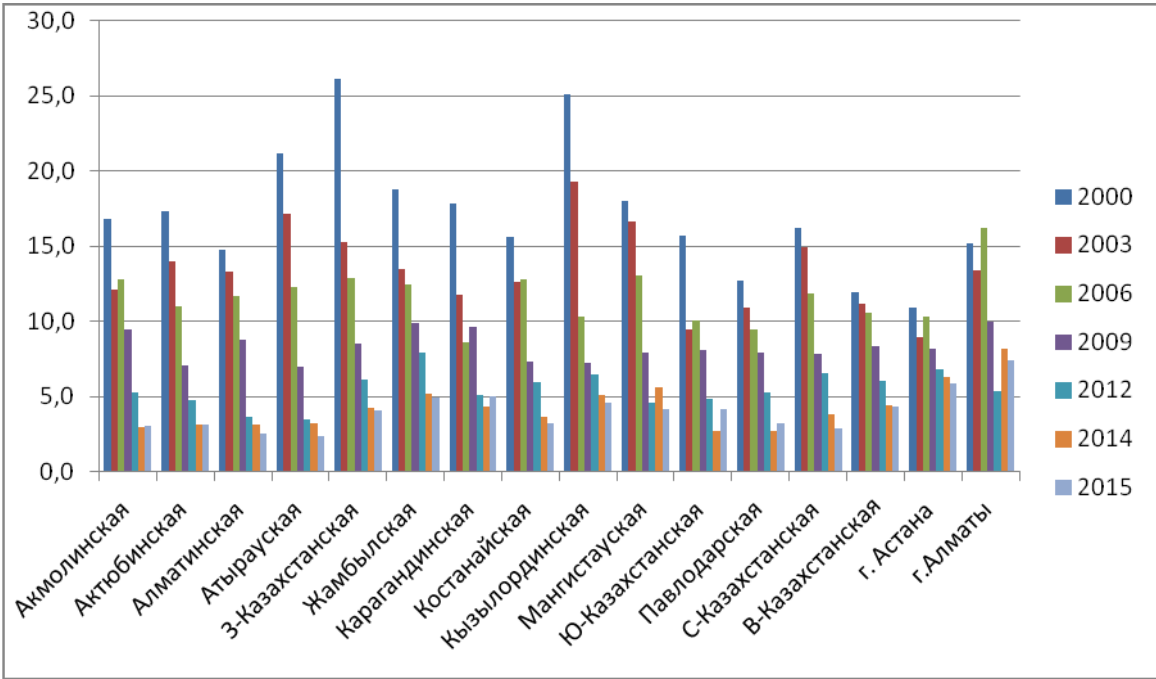
Так, согласно данным доклада Всемирного экономического форума «Индекс глобальной конкурентоспособности 2016-2017» (The Global Competitiveness Index 2016–2017, GCI), Казахстан потерял свои позиции в мировом рейтинге на 11 позиций по сравнению с предыдущим годом (42 место), заняв 53 место среди 138 стран участвующих в рейтинге. [3].

Рейтинг глобальной конкурентоспособности

(World Economic Forum: The Global Competitiveness Report 2016–2017)

Рейтинг	страна	Индекс
1	Швейцария	5.8
2	Сингапур	5.7
3	Соединённые Штаты Америки	5.7
.		
.		
53	Казахстан	4.4
138	Йемен	2.7

отрасли экономики и увеличением количества рабочих мест на селе в результате реализации государственных и региональных программ в сфере занятости населения.

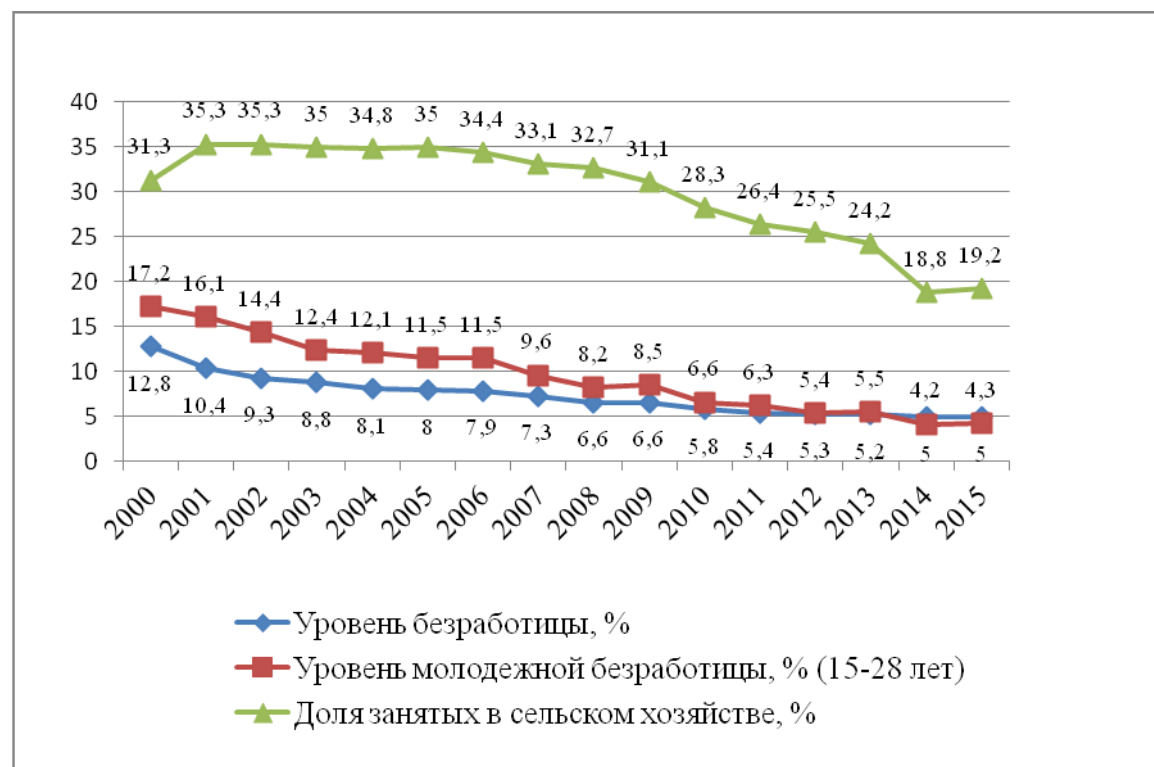
Источник: Официальный сайт Комитета по статистике МНЭ РК <http://stat.gov.kz>

Рисунок 2 - Изменение уровня молодежной безработицы в регионах Казахстана за 2000-2015 гг.

Государственная политика, проведенная в сфере занятости населения показала свои положительные результаты в части обеспечения рабочими местами трудоспособное население в возрасте 15-28 лет. Согласно данным Комитета по статистике МНЭ РК во всех регионах Казахстана наблюдается снижение молодежной безработицы за 2000-2015 гг. Значительное снижение уровня молодежной безработицы за анализируемый период можно отметить в Атырауской области, где уровень молодежной безработицы в 2015 году сократился в 8,8 раз по сравнению с 2000 годом. Сокращение молодежной безработицы за 15-летний период наблюдается также в Алматинской (5,9 раз), Акмолинской (5,6 раз), Актыубинской (5,6 раз), Северо-Казахстанской (5,6 раз), Костанайской (4,9 раз) областях.

В целом, несмотря на положительные результаты региональной политики в области занятости населения, можно выделить проблемы в социальной

Одним из важных направлений политики социальной модернизации государства является обеспечение занятости населения. Активная реализация политики социальной модернизации в Казахстане привели к положительным результатам в области занятости населения. Согласно статистическим данным, в период с 2000 года по 2015 год в Казахстане уровень безработицы снизился с 12,8 % до 5 %, т.е. в 2,6 раза. За анализируемый период наблюдается снижение показателя молодежной безработицы с 17,2 % до 4,3 %, т.е. молодежная безработица за 2000-2015 годы сократилась в 4 раза. (Рисунок 1)

Источник: Официальный сайт Комитета по статистике МНЭ РК <http://stat.gov.kz>

Рисунок 1 – Динамика показателей занятости населения в РК за 2000-2015 гг.

Что касается структуры занятости населения по отраслям экономики, в частности в сельском хозяйстве, то по данным вышеприведенного рисунка можно увидеть, что доля занятых в сельском хозяйстве снижается из года в год. Если в 2000 году 31,3 % от всей численности занятых в отраслях экономики работало в сельском хозяйстве, то в 2015 году данный показатель составил 19,2 %. Такое сокращение численности занятого в сельском хозяйстве населения можно объяснить вовлечением трудоспособного сельского населения в другие

Как показывают данные результатов исследования, проведенных в рамках вышеуказанного экономического форума, за текущий год основным источником предпринимательского риска, служащего барьером для развития предпринимательства в Казахстане служит инфляция, далее идут высокие налоговые ставки и коррупция.

Исходя из вышеуказанных данных, политика государства в области перехода к свободно плавающему курсу национальной валюты, не привела к ее основной цели - повышению конкурентоспособности казахстанских товаров и услуг. Напротив данная политика привела к снижению государства в международном рейтинге по конкурентоспособности развития бизнеса.

В виду резкого падения курса национальной валюты, предприниматели понесли убытки, которые возникли вследствие удорожания первоначальной стоимости поставляемых товаров, работ, услуг на разницу курса. В силу чего, многие предприниматели, заключившие договора с государственными организациями в рамках закона Республики Казахстан "о государственных закупках" просили произвести увеличение общей стоимости договоров, так как исполнения обязательств по ранее заключенным долгосрочным контрактам представлялось весьма затруднительным.

В связи со сложившейся ситуацией сообщество предпринимателей выносило на обсуждения вопросы о принятии моратория на проверки субъектов предпринимательства, также на новые формы регулирования, которые

«придумывает правительство» – это новые налоговые платежи, сборы, дополнительные таможенные меры администрирования.

Но как гласит народная поговорка "Волка ноги кормят", как ранее указывалось, предпринимательская деятельность непосредственно сопряжена с риском, и предприниматель должен предвидеть данный риск, оценить его, снизить до минимального уровня, проводить постоянный мониторинг на предмет возникновения ситуаций приводящих к риску, тем самым избежать потерь для бизнеса и получить планируемый доход.

Так, в виду сложившейся ситуации с курсом национальной валюты, многие предприниматели начали прописывать в договорах различные формулы индексирования валют, с целью минимизации риска потери доходов.

Пример одной из формул, из договора поставки с отсрочкой платежа:

$P1 = P2 \times (C2/C1)$

P1 – Стоимость Товара подлежащая оплате;

P2 – первоначальная стоимость Товара в соответствии с условиями Договора;

C2	Официальный курс иностранной валюты, установленный Национальным Банком Республики Казахстан	на дату выставления счета
C1		на дату заключения Договора

Вывод: Как показывает опыт стран с развитой рыночной экономикой, предпринимательская деятельность невозможна без риска. Предпринимателю необходимо знать, как уменьшить степень вероятности риска до наиболее низкого уровня. При осуществлении предпринимательской деятельности, необходимо быть готовым к возникновению неблагоприятных последствий. Предприниматель должен учитывать возможные риски при осуществлении своей деятельности, вступать в отношения с контрагентом на максимально возможно выгодных для себя условиях, прописывая все необходимые положения в договоре. Также необходимо иметь резервный фонд на покрытие непредвиденных расходов, осуществлять страхование предпринимательских рисков, применять диверсификацию (распределить риски между различными

Agricultural Economics

Доскеева Г.Ж.

Университет Нархоз, г.Алматы, Республика Казахстан

ПРОБЛЕМЫ В СОЦИАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЕ АПК И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯХ СОЦИАЛЬНОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ РЕГИОНОВ

Социально-экономическое развитие регионов и рост объема сельскохозяйственного производства непосредственно влияет на процесс социальной модернизации в регионах. Согласно государственной политике в области социальной модернизации можно выделить 4 основных ее направления:

- 1. обеспечение устойчивой и продуктивной занятости населения путем развития трудового потенциала, содействия в трудоустройстве по месту жительства;
- 2. содействие развитию предпринимательства на селе;
- 3. повышение мобильности трудовых ресурсов за счет содействия добровольному переезду граждан Республики Казахстан из населенных пунктов с низким потенциалом социально-экономического развития, в населенные пункты с высоким потенциалом социально-экономического развития и в центры экономического роста;
- 4. обеспечение занятости населения путем реализации инфраструктурных проектов в сельских населенных пунктах со средним или высоким потенциалом социально-экономического развития.

В целях реализации политики социальной модернизации в Казахстане реализуются государственные и региональные программы, направленные на решение проблем социальной сферы и социальной защиты населения, такие как государственная программа «Дорожная карта занятости -2020», государственная программа развития здравоохранения Республики Казахстан «Денсаулық» на 2016-2020 годы, государственная программа развития образования РК на 2011 – 2020 годы, государственная программа развития регионов РК «Регионы -2020» и другие региональные программы, реализуемые в целях социальной модернизации экономики регионов и страны в целом.

регулювання, координація, контроль, облік й аналіз) для досягнення цілей логістичної системи. По-друге, логістичний менеджмент - це персонал, керуючий логістичним процесом, який розподіляють за роллю в управлінській ієрархії підприємства й організаційних рівнях логістичної системи (тобто top management, middle management (supervisors), координатори, lower management).

Підводячи підсумок, зазначимо, що найбільш адаптованим до сучасних вимог є визначення логістичного менеджменту як процесу управління наскрізними інтегрованими бізнес-процесами, пов'язаними з просуванням продукції й супутніх потоків від моменту виникнення потреби в продукції до моменту задоволення даної потреби з метою підвищення ефективності діяльності підприємства» [4, С. 107].

Література:

1. Файоль А. Управление – это наука и искусство / А. Файоль, Г. Эмерсон, Ф. Тэйлор, Г. Форд. – М.: Республика, 1992. – 351 с.
2. Юденко В.В. Логистические системы в условиях инновационного развития/ В.В. Юденко// Формування інноваційних економічних систем: фінансове забезпечення, комерціалізація інтелектуальної власності, кооперація науки і бізнесу: матеріали VI міжнар. наук.-прак. конф. 15-17 квіт. 2015р., м. Дніпропетровськ –Д.: НГУ, 2015. – С. 46-48
3. Нехода Е.В. Логистика или логистический менеджмент: направления в преподавании/ Е.В. Нехода// Вестник Томского государственного университета. Экономика, 2010. – Вып. № 1 – С. 87-90
4. Балабанова Л.В., Германчук А.М. Логістика: Підручник. – Львів: Видавництво ПП «Магнолія 2006», 2013. – 368 с.

видами товаров, работ/услуг), не рисковать большим, чем позволяет собственный капитал.

Литература:

1. «Предпринимательский кодекс Республики Казахстан» от 29 октября 2015 года № 375-V (с изменениями и дополнениями по состоянию на 26.07.2016 г.) [// http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=38259854](http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=38259854)
2. «Гражданский кодекс Республики Казахстан» (общая часть) от 27 декабря 1994 года (с изменениями и дополнениями по состоянию на 26.07.2016 г.) [// http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=1006061](http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=1006061)
3. Доклад «Индекс глобальной конкурентоспособности 2016-2017» Всемирного Экономического форума (WEF) <http://camonitor.kz/25696-kazakhstan-padaet-v-reytingah-i-delo-netolko-v-cenah-na-neft.html#sel=>

Мехеда Н.Г, Горбань І.О.
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

СТАДІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Сьогодні, коли підприємства динамічно розвиваються, для підвищення ефективності бізнесу і збереження конкурентоспроможності їм необхідні сучасні підходи до управління. Одним з найбільш ефективних інструментів управління бізнесом є бізнес-планування, яке займає все більш суттєву частку в сучасному менеджменті.

Вивченням бізнес-планування займалися такі вчені: Македон В. В., Кучеренко В. Р., Акулов М.Г., Попов В. М., Ляпунов С.І. та інші. Реалізувати бізнес-план - значить виконати всі робочі завдання на фірмі і поза нею, необхідні для того, щоб перевести бізнес-проект зі стадії бізнес-плану в реальну виробничу стадію. Розглянемо стадії бізнес-плану. Призначення команди реалізації бізнес-плану. Головна мета призначення команди бізнес-плану - дати гарантію того, що виконання всіх робіт знаходиться у відповідності з планом і бюджетом реалізації і що існує можливість проведення відповідних контрзаходів у разі, якщо роботи з реалізації та витрати відхиляються від плану [3. С. 671].

Створення підприємства та правові вимоги. Створення нового підприємства є необхідним у випадку, якщо, наприклад, інвестори починають новий бізнес і проект не буде або не може бути реалізований в рамках існуючого підприємства. Якщо ж інвестиції здійснюються в діюче підприємство, то деякі правові вимоги не будуть мати сили. Правовий процес, реєстрація і санкціонування. Якщо створення компанії необхідно, то на всіх стадіях реалізації плану слід виконувати будь-які місцеві, національні, двосторонні або міжнародні правила та інструкції, а також процедури, визначені місцевими властями.

Створення компанії можна розділити на наступні чотири кроки:

1. Підписання листа про наміри між діловими партнерами про створення

партнерів (у першу чергу для клієнтів)? Яку роль в утворенні загальної цінності відіграють ключові партнери? Чому бізнес-середа фірми все менше схожа «на арену» конкурентної боротьби та суперництва? [3, С. 89-90].

У торговельній сфері основною метою логістичного менеджменту виступає адаптація фірми до запитів споживачів, що означає гарантію швидкого виконання заказів і чітке дотримання строків постачання (рис. 1.).

Конкретизуючи мету зазначимо підцілі: 1) гарантія оптимальності руху потоку матеріалів й товарів, що забезпечує надійність поставок при мінімальних затратах та раціональному використанні існуючих потужностей;

2) створення системи контролю, яка виявить нераціональні процеси та сформує нові цілі фірми за рахунок співставлення видатків і доходів (аналіз витрат і результатів); 3) створення функціонально несуперечної організаційної структури фірми.

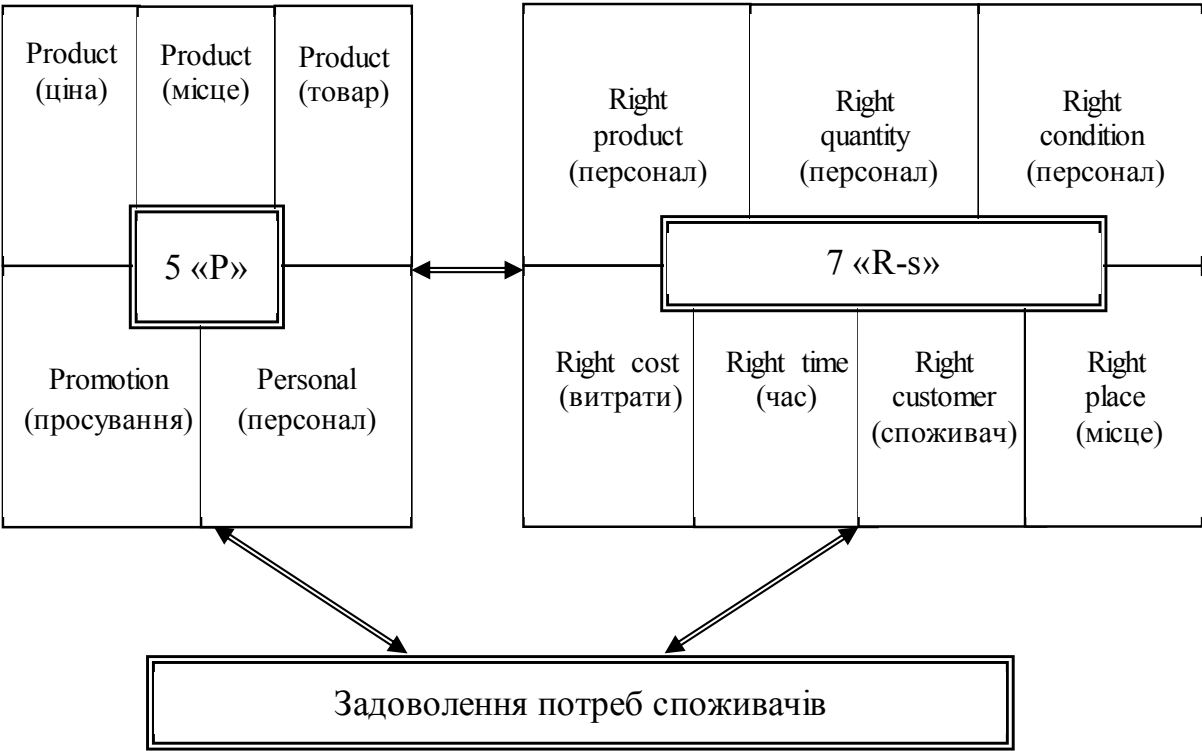

Рис. 1. Взаємодія маркетингового й логістичного міксів, що визначають основну мету [4, С. 21].

Погоджуючись з думкою Балабанової Л.В., Германчук А.М., можна виділити два підходи до розгляду поняття «логістичний менеджмент». По-перше, логістичний менеджмент – це управління логістичною системою, тобто виконання основних управлінських функцій (планування, організація,

організації та управління основними процесами, до управління відносинами з партнерами. Логістичний менеджмент з цих позицій базується на наступних основних принципах (таб. 1.).

Таблиця 1.

Основні принципи логістичного менеджменту

№/п	Характеристика принципів
1.	Перехід від обслуговування покупців і процесів купівлі-продажу з постачальниками до управління взаємовідносинами.
2.	Перехід от ворожості з партнерами до співробітництва.
3.	Перехід від складання прогнозів до використання існуючої інформації.
4.	Перехід від спирання на досвід до реалізації стратегії переходу.
5.	Перехід від політики збільшення загального обсягу угод до збільшення їхньої відносної цінності.
6.	Перехід від функціональної до процесної інтеграції
7.	Перехід від вертикальної до віртуальної інтеграції.
8.	Перехід від укриття інформації до її обміну.
9.	Перехід від використання досвіду до навчання знанням.
10.	Перехід від обліку загальної вартості продукції до управління, що базується на обліку доданої вартості (облік доданої вартості передбачає підтримку тієї діяльності, яка збільшує цінність на противагу діям, що збільшують прибуток або зменшують витрати).

Таким чином, вищевикладене дозволяє обґрунтувати необхідність заміни характеристики функцій логістики на управління цими функціями, використання нових технологій в управлінні взаємовідносинами з постачальниками та споживачами, логістичними посередниками та логістичними операторами.

Головна мета трансформації логістики у логістичний менеджмент – зміна системи мислення керівників і спеціалістів, у відношенні відповідей на питання: в чому полягає цінність організації та її діяльності/окремих процесів в очах

- компанії.
2. Угода між діловими партнерами про фінансові пристрої та складання необхідних владою документів.
 3. Формальна подача заяви владі.
 4. Офіційне санкціонування або реєстрація компанії.

Урядове санкціонування. У багатьох випадках урядове схвалення потрібно для того, щоб імпортувати машини, обладнання та проводити заходи щодо забезпечення технологією. Постачання імпортних матеріалів, включаючи виробничу сировину, частини і компоненти, також може вимагати санкцій урядових структур.

Фінансове планування. Після того, як прийнято рішення про капіталовкладення і відомі повні [інвестиційні витрати](#) та їх [розклад](#), необхідно почати детальні приготування до фінансування бізнес-плану відповідно з фінансовими вимогами його реалізації.

[Організація](#) і менеджмент. План та графік реалізації, підготовлені в бізнес-плані, зазвичай формують основу майбутньої роботи команди впровадження. [Організаційне](#) побудова.

Графік поповнення залежить від типу виробництва і доступності потрібних працівників. Дуже часто поповнення кадрами проводиться на останній стадії. Програми з [навчання](#) починаються тільки тоді, коли організація готова почати [виробництво](#), що призводить до низького використання потужностей на ранніх виробничих стадіях. Придбання і передача технології. Придбання технології - ключовий елемент фази реалізації бізнес-плану. Іноді виникає необхідність вирішувати юридичні проблеми, такі як: права на патент, експлуатаційні обмеження або обмеження на передачу технології і торгіві найменування. Детальний інжиніринг та укладання контрактів. Остаточні планування підприємства і його [дизайн](#), підготовлені в бізнес-плані, є відправною точкою для детального інжинірингу. Під час фази реалізації ретельно розробляють повну документацію підготовки майданчика, замовляють машини і заводське обладнання, для чого залучають інженерів, [архітекторів](#) і плановиків, спільна [робота](#) яких вимагає ефективної координації.

Подання пропозицій, [переговори](#) та укладення контрактів. Ця стадія включає: визначення підрядників, консультантів і постачальників; підготовку, подання та оцінку пропозицій; переговори та укладення контрактів. під час будівництва та перевезення товарів, вироблених на підприємстві.

Будівництво та монтаж обладнання. Будь-які затримки будівництва нададуть безпосередній вплив на витрати і передбачувані доходи, заплановані на етапі складання бізнес-плану. При складанні графіка будівництва і монтажних робіт необхідно враховувати, що вони можуть початися тільки тоді, коли буде підготовлений остаточний макет підприємства (дільниці). Забезпечення сировиною і обслуговуванням. Під час реалізації бізнес-плану необхідно завершити заходи з поставки основних виробничих матеріалів. Для вирішення критичних виробничих питань обов'язково використання контрольної системи достатності якості. Контроль за якістю може бути виконаний спеціальними агентствами. Передвиробничий маркетинг. Підготовка ринку продажів повинна починатися завчасно, з тим, щоб продукція могла бути продана в заплановані терміни. Підготовка ринку полягає в рекламі і навчанні продавців і дилерів, а також в організації мережі збуту і забезпечення спеціальним обладнанням з продажу товарів.

Отже, реалізація бізнес-плану передбачає великий комплекс заходів. Всі результати реалізації завдань бізнес-плану необхідно постійно аналізувати, найбільш раціональні рішення, документально їх оформляти, прораховувати наслідки цих рішень.

Список використаних джерел:

1. Бізнес-план інвестиційного проекту підприємця. / За редакцією В.М. Попова, С.І. Ляпунова, Кріночкіна І.Ю. - М.: "КНОРУС", 2014 - 671 с.
2. Пивоваров К.В. Бізнес-планування. - М.: "Дашков і Ко", 2011 - 164 с.
3. Стратегічне планування / За ред. Уткіна Е.А. - М.: Видавництво "ЕКМОС", 2009. - 440 с.

Кулініч О.А., Ковальова Я.Г.

Харківський державний університет харчування та торгівлі

ВАРІАТИВНІСТЬ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ «ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

З переходом до ринкових відносин підприємства одержали самостійність в управлінні, право розпоряджатися ресурсами й результатами праці, несуть повну відповідальність за результати своєї діяльності та прийняття управлінських рішень. Ще представник адміністративно-класичної школи менеджменту Г. Емерсон дотримувався погляду, згідно з яким «головною турботою управлінця має бути ефективність» [1, с. 117].

На сучасному етапі розвитку ефективність діяльності підприємства неможлива без використання логістики. Це унікальна область економки та людської діяльності, що поєднує в єдиний процес такі види діяльності, як інформаційний обмін, транспортування, управління запасами, складське господарство, упаковку. У прикладному значенні логістика підприємства у все більшій мірі розглядається як інтегрований процес, покликаний створювати споживчу вартість з найменшими загальними витратами. У широкому розумінні, можна визначити ефективність логістичних систем як функцію рівня прибутку до рівня логістичного обслуговування.

Універсальність логістичного підходу і теорії менеджменту за правом транзитивності підтверджують універсальність логістичного управління. Йому притаманні загальновідомі категорії, але зі специфічним змістом. У кожній системі управління є загальновідомі функції (моніторинг, аналіз, планування, організація, регулювання, координація, облік, контроль), які пристосовуються до об'єкту та набувають специфічних властивостей. У логістичному управлінні специфіка функцій пов'язана з процесами формування єдності матеріальних інформаційних, фінансових, сервісних потоків та їхньої синхронізації на рівні організаційних структур компаній [2, С. 46-47].

Більшість сучасних науковців в області логістики трактують її сьогодні як систему мислення менеджменту компанії щодо організації всіх процесів, до

документированием перевозок и будут работать в условиях полной автоматизации и постоянного диалога с ЭВМ.

- Разработать рациональную помехоустойчивую унифицированную систему кодирования вагонов, грузов, грузополучателей, грузоотправителей, производственных объектов – элементов транспортной сети – с учетом минимальной избыточности этой системы.

- Построить структуру машиночитаемого кода, наносимого на грузы и вагоны, для автоматического считывания информации.

Исходя из изложенного, следует отметить, что основная функция транспортной логистики – это управление материальными потоками от производителя до получателя по графику.

Перспективы развития транспортной логистики состоят в замене бумажных перевозочных документов электронными. Автоматизация информационных потоков, сопровождающих грузовые потоки это один из наиболее существенных технических компонентов логистики.

Литература:

1. Логистика: Учебник / А.М. Гаджинский. – 15-е изд., перераб. и доп. – М.: Дашков и К, 2008. – 469с.
2. Логистика: Управление в грузовых транспортно-логистических системах: Учеб. пособие/ Под ред. Л.Б. Миротина.- М.: Юристъ, 2002. - 415 с.
3. <http://galyautdinov.ru/post/transportnaya-logistika>

Мехеда Н.Г., Дудак О. В.,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

МЕТОДИ ПЛАНУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Під терміном «метод» розуміють прийом, чи інструмент (процедуру), що має важливе значення для успішного виконання того чи іншого завдання. Поняття «методи планування» слід трактувати трохи ширше, припускаючи під цим також питання організації процесу прийняття рішень по стимулюванню вироблення ідей.

Під методом планування розуміють конкретний спосіб (технічний прийом), за допомогою якого здійснюється вироблення та обґрунтування шляхів досягнення планових цілей і розрахунок кількісних значень показників планових документів.

Теорія планування має досить великий інструментарій методів. Ряд методів мають універсальний характер, тому крім обґрунтування планових рішень вони можуть використовуватися при вирішенні інших економіко-управлінських завдань. У практиці внутрішнього планування найчастіше має місце комплексне використання декількох методів одночасно. Вибір того чи іншого методу обґрунтування планового показника чи рішення є справою керівника. Оскільки кожна ситуація індивідуальна, то серед усіх засобів і методів обґрунтування планових рішень важливе місце займають творчість і особисті знання працівника.

До методів, що найчастіше використовуються під час планування, можна віднести:

Балансовий метод реалізує вимогу забезпечення пропорційного розвитку економічних систем. Він передбачає узгодження в планових розрахунках ресурсів і потреби в них.

Розробка балансів починається з визначення потреби в ресурсах. Потім встановлюються можливості підприємства задовольнити потребу за рахунок власного виробництва, власних коштів, залучення кредитів і т. ін. Далі йде

процес ув'язування балансу, тобто розглядаються заходи, що дозволяють збільшити кількість ресурсу або скоротити потребу в ньому.

Нормативний метод – один з найбільш часто використовуваних методів планування. Суть його полягає в обґрунтуванні планових показників за допомогою різноманітних норм і нормативів.

Норма характеризує науково обґрунтовану максимально припустиму міру витрати ресурсу на одиницю продукції чи виду робіт (послуг) у прийнятих одиницях виміру, наприклад, витрати води на одного мешканця в літрах на добу; витрати миючих засобів на прання білизни в кілограмах на 100 кг сухої білизни і т. ін.

Нормативи являють собою досить широкий спектр показників, що, як правило, характеризують або ступінь використання ресурсу (відсоток завантаження номерного фонду готелю, фондівіддача, рентабельність і т. ін.), або регламентують взаємини між державою і підприємством чи взаємини між учасниками виробничого процесу з питань розподілу отриманих результатів, наприклад, податок на прибуток, нормативи утворення фонду оплати праці, нормативи відрахувань у пенсійний фонд і т. ін.

За характером використання в процесі планової діяльності норми й нормативи можуть бути:

- міжгалузеві, що розробляються на види робіт, які здійснюються приблизно в однакових умовах на підприємствах різних галузей (загальногалузеві нормативи), наприклад, вантажно-розвантажувальні роботи;

- галузеві, що регламентують витрати на всіх підприємствах галузі, наприклад, норматив площі, що прибирається, для працівників, зайнятих прибиранням прибудинкової території;

- нормативи, застосовувані до однотипної діяльності підприємств різних галузей чи їхніх підрозділів, наприклад, нормативи, що регламентують діяльність персоналу пралень поза залежністю від того, чи є пральні підприємствами побутового обслуговування чи підрозділами лікарняних або готельних комплексів;

- цехові (заводські), що розробляються на самому підприємстві, наприклад, норми витрати миючих засобів на прибирання номерів у готелі.

транспортных средств, а также железнодорожных станций, портов, автостанций. Все виды информации на грузовых единицах, включая отправительскую и железнодорожную маркировку, должны наноситься способом, удобным для автоматического считывания современными устройствами распознавания образцов;

- построить банки данных из нормативно-справочной и оперативной информации в ВС станции, ИВЦ и ГВЦ, которые содержат всю информацию, необходимую для решения задач автоматизации грузовых и коммерческих операций слежения и розыска грузов в границах станции, дорог и железнодорожной сети. Основная цель разработки перспективной принципиально новой технологии – полностью автоматизировать процессы приема, розыска и учета грузов, слежение за их движением на всех этапах процесса перевозок, в том числе на фазах обслуживания материальных потоков грузовой станции практически без бумажных документов. В результате упразднения работы по оформлению перевозочных документов и канцелярских отчетов существенно упрощается процедура приема и выдачи грузов, отпадает множество операций, в том числе составление комплекса перевозочных документов и вагонного места; визирование в накладной в форме разрешения на перевозочном документе; оформление накладной после приема грузов к перевозке приемосдатчиком; заполнение книги приема груза к отправлению; ведение ведомостей подачи и уборки вагонов и безномерного учета; составление финансовых отчетов; регистрация прибывших грузов в станционном технологическом центре и товарной конторе; составление оперативной отчетности о погрузке и выгрузке грузов; составление декадных заявок и декадных приказов заданий на погрузку грузов; составление банковских и финансовых документов при централизованных расчетах за перевозки; ведение архива грузовой станции и др.

Для осуществления принципов бездокументной технологии необходимо решить следующие задачи:

- Реконструировать существующие правовые нормы, связанные с упразднением перевозочных и других документов, имеющих в настоящее время важное юридическое значение.

- Выполнять эргономические и психологические исследования деятельности должностных лиц, которые были традиционно связаны с

Маратов Р-м М., Маратов Р-н М., Аубекеров К., Ширина А., Исаев И.
Карагандинский государственный технический университет

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ТРАНСПОРТНОЙ ЛОГИСТИКИ

Автоматизация информационных потоков, сопровождающих грузовые потоки, - это один из наиболее существенных технических компонентов логистики. Современные тенденции управления информационными потоками состоят в замене бумажных перевозочных документов электроники.

При бездокументной технологии, традиционные методы выполнения грузовых и коммерческих операций на станциях отправления, прибытия и в пути следования стали анахронизмом – они являются барьером на пути создания принципиально новых технологий перевозочного процесса.

Предпринимаются попытки упрощения перевозочных документов грузовых тарифов, системы взаимных расчетов за перевозки между отправителями, получателями и транспортными организациями. Но, по сути дела, устаревшую технологию коммерческой работы накладывают на современные технические средства автоматизации.

Естественно, при разработке новой технологии необходимо ориентироваться не только на существующие технические средства автоматизации, но и учитывать дальнейшие перспективы их развития. Технической базой создания прогрессивных технологий и построения транспортной логистической системы является:

- многопроцессорные ЭВМ, мини- и макро-ЭВМ пятого поколения;
- каналы связи;
- оснащение персональными компьютерами должностных лиц грузовых станций.

Помимо применения прогрессивной технической базы, при создании принципиально новой технологии необходимо осуществить комплекс следующих организационно-технологических мероприятий:

- разработать унифицированную для всех видов транспорта систему кодирования грузов, грузоотправителей и грузополучателей, вагонов и других

Граничний аналіз дозволяє знаходити прибуткове співвідношення витрат і доходів підприємства. Він прийнятний у тих випадках, коли є можливість підрахувати граничні витрати і зіставити їх з граничними доходами.

Граничний доход (граничні витрати) – це середній приріст доходу (витрат) у розрахунку на додаткову одиницю продукції, викликаний збільшенням виробництва більш ніж на одну одиницю.

Вихідним положенням методу зіставлення граничних показників є те, що збільшення обсягу виробництва ефективно, поки величина додаткового доходу на одиницю продукції перевищує величину додаткових витрат.

Одним з варіантів методу граничного аналізу є так звана «точка беззбитковості», що характеризує обсяг продажів, при якому виторг від реалізації продукції збігається з витратами виробництва.

Отже, метод планування - це конкретний спосіб (технічний прийом), за допомогою якого здійснюється вироблення та обґрунтування шляхів досягнення планових цілей і розрахунок кількісних значень показників планових документів. До основних методів планування відносять: балансовий метод, нормативний метод та граничний аналіз.

Список використаних джерел:

1. Колонтаєвський О. П. Конспект лекцій з дисциплін «Бізнес-планування»: Харків. нац. н-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 98с.
2. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. — К.: Каравела, 2014. — 312 с.
3. Зміст і структура бізнес-плану [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://pidruchniki.com/15060913/ekonomika/zmist_struktura_biznes-planu

Доцент Власенко І.В., Малюта К.Г., Андріяш В.В.

*Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету,
Україна*

ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ КОРПОРАЦІЙ

Сучасне економічне зростання підприємств характеризується переходом до безперервного інноваційного процесу. Зростання виробництва і сучасні вимоги до якості виробництва товарів і послуг вирішальним чином залежать від інновацій, які дозволяють компаніям займати лідерські позиції. У зв'язку з цим, інновації стають ключовим стратегічним параметром розвитку і додатковою вартістю будь-якого підприємства.

Інноваційний процес – це процес перетворення існуючого знання в інновацію, в ході якого інновація формується від задуму, від ідеї до вимірюваного результату, продукту, технології або послуги і впроваджується в практичне використання. Важливо, щоб інновації приносили конкретну господарську та соціальну вигоду для споживача. Це зумовлює поширення інновацій на ринку.

Як показує досвід, перетворити функціонуючий відділ або департамент у ініціатора систематичної інноваційної діяльності досить проблематично. Якщо інноваційна функція починає переважати в діяльності підрозділу – це сприяє зниженню ефективності виконання тих завдань, які пов'язані з щоденними обов'язками і процесами. Основний принцип при створенні умов інноваційної діяльності підприємства полягає у формуванні команди перспективних співробітників, поточна робота яких пов'язана в головному з впровадженням новацій.

В силу того, що інноваційна діяльність це процес, кінцевим результатом якої повинна стати інновація, адаптована, впроваджена в діяльність підприємства, яка має вимірювану економічну, науково-технічну та соціальну цінність.

В отличие от логистической традиционная концепция организации производства предполагает:

- никогда не останавливать основное оборудование и поддерживать во что бы то ни стало высокий коэффициент его использования;
- изготавливать продукцию как можно более крупными партиями;
- иметь максимально большой запас материальных ресурсов " на всякий случай".

Традиционная концепция организации производства наиболее приемлема для условий "рынка продавца", в то время как логистическая концепция - для условий "рынка покупателя".

Когда спрос превышает предложение можно с достаточной уверенностью полагать, что изготовленная с учетом конъюнктуры рынка партия изделий будет реализована. Поэтому приоритет получает цель максимальной загрузки оборудования. Причем чем крупнее будет изготовленная партия, тем ниже окажется себестоимость единицы изделия.

Снижение себестоимости в условиях конкуренции достигается не увеличением размеров выпускаемых партий и другими экстенсивными мерами, а логистической организацией как отдельного производства, так и всей товаропроводящей системы в целом.

Литература:

1. Логистика: Учебник / А.М. Гаджинский. – 15-е изд., перераб. и доп. – М.: Дашков и К, 2008. – 469с.
2. Логистика: Управление в грузовых транспортно-логистических системах: Учеб. пособие/ Под ред. Л.Б. Миротина.- М.: Юристъ, 2002. - 415 с.
3. <http://galyautdinov.ru/post/transportnaya-logistika>

количественный состав выходного материального потока, т.е. ассортимент и количество выпускаемой продукции.

Качественная гибкость внутрипроизводственных логистических систем может обеспечиваться за счет наличия универсального обслуживающего персонала и способного к переналадке оборудования.

Количественная гибкость также обеспечивается различными способами. Например, на некоторых предприятиях Японии основной персонал составляет не более 20% от максимальной численности работающих. Остальные 80% - временные работники. Причем до 50% от числа временных работников составляют женщины и пенсионеры. Таким образом, при численности персонала в 200 человек предприятие в любой момент может поставить на выполнение заказа до 1000 человек. Резерв рабочей силы дополняется адекватным резервом оборудования.

На микроуровне внутрипроизводственные логистические системы представляют собой ряд подсистем, находящихся в отношениях и связях друг с другом, образующих определенную целостность, единство. Эти подсистемы:

закупка, склады, запасы, обслуживание производства, транспорт, информация, сбыт и кадры - обеспечивают вхождение материального потока в систему, прохождение внутри нее и выход из системы. В соответствии с концепцией логистики построение внутрипроизводственных логистических систем должно обеспечивать возможность постоянного согласования и взаимной корректировки планов и действий снабженческих, производственных и сбытовых звеньев внутри предприятия.

Логистическая концепция организации производства включает в себя следующие основные положения:

- отход от избыточных запасов;
- отказ от завышенного времени на выполнение основных и транспортно-складских операций;
- отказ от изготовления серий деталей, на которые нет заказа покупателей;
- устранение простоев оборудования;
- обязательное устранение брака;
- устранение нерациональных внутризаводских перевозок;
- превращение поставщиков из противостоящей стороны в доброжелательных партнеров.

Саме тому інноваційна діяльність підприємств може бути пов'язана з: оптимізацією організаційно-функціональних процесів підприємства і підвищенням їх результативності, поліпшенням «продукту» (товарів і послуг) підприємства, оптимізацією діяльності організації, її корпоративної інноваційної культури.

Директивний стиль управління характеризується орієнтацією в роботі тільки на виконання завдань, при цьому особистісні відносини зведені до мінімуму. У процесі діяльності керівник здійснює тотальний контроль виконання поставлених завдань. Відповідальність за виконання завдань лежить на керівнику. Співробітники мають низький рівень мотивації та низький рівень розвитку компетенції, тому можливість самостійної роботи відсутня. Інноваційну діяльність при даному стилі управління здійснювати не представляється можливим, оскільки немає умов для будь-яких ініціатив.

Наставницький стиль управління характеризується орієнтацією не тільки на виконання завдань, а й на особистісні відносини в комунікації зі співробітником. Керівник супроводжує співробітника, при виконанні завдань, створюючи умови поступового переходу до автономної роботи. При цьому мотивація співробітників достатньо висока, але компетенції розвинені недостатньо для виконання завдань самостійно. Інноваційна діяльність при цьому мінімальна.

При підтримуючому стилі управління відбувається орієнтація не стільки на виконання завдань, скільки на відносини, співробітник працює самостійно, мотивація його висока, компетенції добре розвинені. Керівник виконує лише контролюючу функцію. Відповідальність за виконання завдань лежить безпосередньо на підлеглому. Даний стиль управління створює досить сприятливі умови для розвитку інноваційної діяльності підприємства.

Відмінною особливістю стилю делегування управління є прагнення до мінімізації взаємин зі співробітником. Співробітник працює абсолютно самостійно, контроль мінімальний, йому надана максимальна свобода дій, при цьому мотивація людини висока, компетенції розвинені на високому рівні. Керівник повинен систематично аналізувати зони розвитку співробітника. Подібного роду умови максимально підходять для ініціації інноваційних ідей з боку співробітників, які роблять суттєвий внесок в інноваційний прогрес компанії в цілому, в розробку нової продукції та прогресивних технологій.

Організація інноваційної діяльності на основі зазначених принципів дозволить підприємству просунутися значно вперед у досягненні успіху. Підприємством слід керувати таким чином, щоб мінімізувати опір змінам та надати співробітникам усвідомлену можливість розвитку та реалізації.

Звідси випливає необхідність розробки спеціальних схем управління інноваційним процесом, створення відповідної інноваційної інфраструктури, які забезпечували б перетворення нових перспективних наукових ідей в продуктивні і технологічні нововведення.

Література:

Міжнародна конференція "Національна інноваційна система в глобальному світі", НИ-ВШУ, Селігер, 16-18 червня 2007, Дагаєв А.А., "Державне регулювання інноваційного розвитку в індустріально розвинених країнах".

1. Василенко В.А., Шостка В.І. Ситуаційний менеджмент: Навчальний посібник .- Видавництво: ЦУЛ, 2003 г.-С. 285
2. Дерлоу Дес. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішення. Київ: "Наукова думка", 2001. - 242 с.

Есимсеитова К.А., Есимсеитов М.С., Аубекеров К., Ширина А., Исаев И.
Карагандинский государственный технический университет

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЛОГИСТИЧЕСКОГО ПОДХОДА ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ РАБОТЫ ОРГАНИЗАЦИИ

Материальный поток на своем пути от первичного источника сырья до конечного потребителя проходит ряд производственных звеньев. Управление материальным потоком на этом этапе имеет свою специфику и носит название производственной логистики.

Задачи производственной логистики касаются управления материальными потоками внутри предприятий, создающих материальные блага или оказывающих такие материальные услуги, как хранение, фасовка, развеска, укладка и др. Характерная черта объектов изучения в производственной логистике - их территориальная компактность; их иногда называют "островными объектами логистики".

Материальные услуги по транспортировке грузов могут являться объектом как производственной логистики, в случае использования собственного транспорта для внутрипроизводственного перемещения грузов, так и транспортной, если используется транспорт общего пользования.

Логистические системы, рассматриваемые производственной логистикой, носят название внутрипроизводственных логистических систем. К ним можно отнести: промышленное предприятие, оптовое предприятие, имеющее складские сооружения; узловую грузовую станцию; узловой морской порт и др. Внутрипроизводственные логистические системы можно рассматривать на макро- и микроуровне.

На макроуровне внутрипроизводственные логистические системы выступают в качестве элементов макрологистических систем. Они задают ритм работы этих систем, являются источниками материальных потоков. Возможность адаптации макрологистических систем к изменениям окружающей среды в существенной степени определяется способностью входящих в них внутрипроизводственных логистических систем быстро менять качественный и

обслуживания, начали предлагать специализированные услуги в данной сфере деятельности, направленные на удовлетворение конкретных потребностей грузоотправителей.

Преимущество скорректированного традиционного способа оказания услуг состоит в том, что при изменении условий в регионе или потребности в обслуживании клиентуры можно перезаключать контракты на любом участке канала снабжения, так как все расходы по перевозке грузов несут пункты по их сбору и транспортные компании общего пользования. Недостаток данного способа – это весьма существенные затраты по привлечению транспортных компаний общего пользования с их высокими тарифами, отсутствие гибкости в операциях на постоянных пунктах и ограничения на качество обслуживания, связанные с большим числом поставщиков.

Таким образом, исследование новых логистических систем сбора и распределения грузов показали, что они получили широкое распространение в развитых странах с рыночной экономикой, став с точки зрения затрат и уровня обслуживания эффективными альтернативами прежними системами транспортного сервиса.

Литература:

1. Логистика: Учебник / А.М. Гаджинский. – 15-е изд., перераб. и доп. – М.: Дашков и К, 2008. – 469с.
2. Логистика: Управление в грузовых транспортно-логистических системах: Учеб. пособие/ Под ред. Л.Б. Миротина.- М.: Юристъ, 2002. - 415 с.

Котигорошко А.,

магістр

Університет митної справи та фінансів

ЗАХОДИ ПІДВИЩЕННЯ ВАРТОСТІ АКТИВІВ КОМПАНІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Для здійснення господарської діяльності кожне підприємство повинно мати у своєму розпорядженні визначене майно, що належить йому на правах власності або володіння. Все майно, яким володіє підприємство і яке відображене в його балансі, називається активами підприємства.

Аналіз ефективності поточного функціонування підприємства і прогнозування його ефективності та конкурентоспроможності у майбутньому неможливо здійснити без дослідження якісного та кількісного складу активів.

Оптимізація структури активів становить значну частину операцій фінансового менеджменту. Це пов'язано з великою кількістю елементів матеріально-речового складу, які потребують індивідуалізації управління, важливою роллю в забезпеченні платоспроможності підприємства, рентабельності продукції та результатів фінансової діяльності підприємства.

Питання оптимізації структури активів є об'єктом дослідження низки вітчизняних та іноземних науковців, таких як Баканов М.М., Ізмайлова К.В., Ковалев М.Я., Мних Е.В., Брігхем Е.Ф. Ідентифікації та оцінюванню активів присвячена значна кількість праць науковців і практиків, серед яких: І. Ангель, Л.Баруч, Н. Б. Білоус, А. О. Босак, О.М. Гребешкова, Л. Едвінсон, Р. Каплан, М.Ю. Колесник, О. В. Мельник, Д.Нортон, Й. Рамірес, К. Е. Свейбі, А. Тойнбі, Н.О. Шпак, І. І. Ярема та ін.

Але сучасні напрями в дослідженні управління активами не дозволяють визначити роль кількісного та якісного складу активів у досягненні стійкості підприємства та стабільності його функціонування як загальних показників ефективності, що передбачає застосування комплексного підходу в оцінці активів (одночасно обліковий, фінансовий і стратегічний аспекти) та дотримання основних положень теорії систем.

Запропоновано розглядати поняття «вартість підприємства» як об'єктивну величину, яка встановлюється у відповідний час і в певному просторі, за якою може бути здійснена угода купівлі-продажу на активному ринку, що розраховується на підставі сукупного використання облікової та ринкової інформації. Кількість грошей, за яку відбувається купівля-продаж підприємства, в певній угоді називають ціною.

Запропонований підхід до визначення поняття «вартість підприємства» дає змогу використовувати його для побудови системи бухгалтерського обліку, що створюватиме передумови для ефективного управління вартістю підприємства.

Визначивши та узагальнивши наукові підходи до визначення поняття активи, можна дати наступне їх визначення. Активи – сукупність майнових цінностей, які використовуються підприємством для здійснення економічних вигід у майбутньому, характеризується впливом на їх використання факторів часу, ризику та ліквідності, відображають інвестиційні рішення на підприємстві та певні відносини власності щодо їх.

Проаналізувавши та узагальнивши всі подані визначення поняття «активи» слід зазначити, що як вітчизняні, так і зарубіжні науковці розуміють під даною категорією економічні ресурси підприємства у формі сукупних майнових цінностей, які необхідні для нормального функціонування підприємства та знаходяться у власності підприємства (що є суперечливим) і використання яких приведе до надходження економічних вигод у майбутньому.

Оцінка вартості суб'єкта господарювання враховує довгострокові перспективи діяльності, так як в основі концепції вартості прогнозування грошових потоків, які в майбутньому принесуть активи підприємства. Таким чином, на відміну від інших показників, вартість – завжди довгостроковий показник.

Для виживання в ринковому середовищі кожне підприємство зобов'язане забезпечувати ефективне використання і прискорення активів, підтримувати на достатньому рівні свою платоспроможність і ліквідність балансу.

Прискорення оборотності оборотних активів на стадії виробництва досягається в основному за рахунок скорочення виробничого циклу. У сфері обертання прискорити обіг оборотних коштів можливо шляхом прискорення

Прежде всего, транспорт должен быть достаточно гибким, чтобы обеспечивать перевозочный процесс, подвергающийся еженедельной или ежедневной корректировке, гарантировать частую и круглосуточную доставку грузов в разбросанные и отдаленные пункты, надежно обслуживать клиентуру с целью избежания остановки работы предприятий или дефицита у заказчика. Одновременно транспорт должен обладать способностью перевозить небольшие партии грузов через короткие интервалы времени в соответствии с меняющимися запросами пользователя и условиями мелкосерийного производства.

Основными организационными структурами, отвечающими вышеуказанным требованиям, стали региональные транспортные компании по сбору и распределению грузов, обеспечивающие перевозки на небольшие расстояния в торговой зоне. Такие компании обычно осуществляют перевозки грузов малыми партиями и дают экономию затрат за счет использования собственного терминала по сбору и распределению грузов вместо распределительного центра промышленной фирмы, обслуживающего некоторый регион и несущего большие расходы по содержанию запасов. На пунктах сбора региональных транспортных компаний грузы хранятся один-два дня, а затем комплектуются и поставляются заказчику на следующие или вторые сутки. Обычно операции транспортной организации по сбору и распределению грузов сокращают продолжительность доставки малых партий груза от поставщика до заказчика на 25-50% и более в зависимости от конфигурации обслуживаемой сети. Новые услуги транспортных организаций представляют клиентуре возможность осуществлять контроль и проявлять гибкость для бытовой перестройки каналов распределения. В реальном масштабе времени заказчики могут изменять объем и сроки поставок, маршруты следования, размер партий грузов, подлежащих сдаче, или транзитных услуг.

Появление на рынке услуг региональных транспортных компаний по сбору и распределению грузов и перевозки их к торговым зонам снизили конкурентоспособность промышленных фирм, владеющих центрами распределения и традиционными транспортными организациями по доставке грузов мелкими партиями. Последние, так же, как и автомобильные компании, осуществляющие магистральные перевозки, были вынуждены прибегнуть к более дифференцированным видам обслуживания. Кроме того, новые региональные организации по сбору грузов, установили свои цены и нормативы

Logistics

Есимсеитова К.А., Есимсеитов М.С., Аубекеров К., Ширина А., Исаев И.
Карагандинский государственный технический университет

ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ ОТДЕЛЬНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ ЦЕПЕЙ

Распределение программ производства, снабжения и сбыта, работающих строго по графику («Канбан» и «Точно в срок»), - это результат совершенствования методов производства товаров и доставки их на рынок. Взаимосвязь и взаимозависимость всех логистических элементов, включая транспорт, обусловили необходимость комплексного подхода к их дальнейшему развитию, на базе которого и происходило формирование инновационных транспортных систем сбора и распределения материальной продукции.

Подготовка к внедрению вышеуказанных программ заключалась в таких мерах, как: налаживание высококачественного и надежного производства; перепланировка производственных помещений и настройка их на эффективную работу; внедрение современных информационных систем, обеспечивающих текущее управление и контроль всего логистического процесса в реальном масштабе времени, и, наконец, обеспечение надежной транспортировки груза.

Первые три пункта подготовительных мероприятий обычно осуществляются производственными и реже посредническими фирмами. Перевозки же полностью или частично выполняются транспортными предприятиями общего пользования. Поскольку все элементы логистических каналов, функционирующих по вышеуказанным программам, должны работать почти идеально, чтобы избежать остановки производственного процесса или исчерпания запасов у потребителей, поскольку непосредственный контроль за движением ТМЦ является основным объектом пристального внимания. Из этого следует, что транспорт представляет собой важное звено логистической системы; он должен обладать рядом необходимых свойств и удовлетворять определенным требованиям в целях создания инновационных систем сбора и распределения грузов.

реалізації продукції, розрахунків за реалізовану продукцію та надані послуги, недопущення створення дебіторської заборгованості та ін.

Розрахунки прогнозних значень основних фінансових показників діяльності підприємства, з урахуванням вищерозглянутих пропозицій оптимізації активів (з урахуванням погашення рівня дебіторської заборгованості до оптимально визначеного) надано у табл. 1.

Таблица 1

Прогнозні значення діяльності ТОВ «МСС-Україна»
у 2016 р. з урахуванням оптимізації структури активів, тис.грн.

Показник	2015	2016 (прогноз)	Абсолютне відхилення (+,-)
Чистий дохід від реалізації продукції	1171656,0	1288821,6	117165,6
Середньорічна вартість основних засобів	77357,0	69621,3	-7735,7
Необоротні активи	113045,0	105309,3	-7735,7
Оборотні активи	176208,0	124838,0	-51370,0
Активи	289296,0	237926,0	-51370,0

За даними, представленими у табл. 1 можна спрогнозувати збільшення чистого доходу від реалізації продукції у 2016 році до 1288821,6 тис.грн. Також, необоротні активи підприємства зменшаться на 7735,7 тис.грн. через зменшення величини основних фондів підприємства, а оборотні активи знизяться на 51370 тис.грн. через зменшення дебіторської заборгованості до оптимального рівня.

Структура активів ТОВ «МСС-Україна» у 2015-2016 рр. з урахуванням заходів її вдосконалення буде виглядати як наведено на рисунку 1.

За даними, наведеними на рисунку 1 після практичного впровадження запропонованих заходів з оптимізації активів на ТОВ «МСС-Україна» у 2016 році структура активів буде виглядати так: частка необоротних активів збільшиться до 44,26% проти 39,08% у 2015 році, а частка оборотних активів зменшиться з 60,91% у 2015 році до 52,47% у 2016 році.

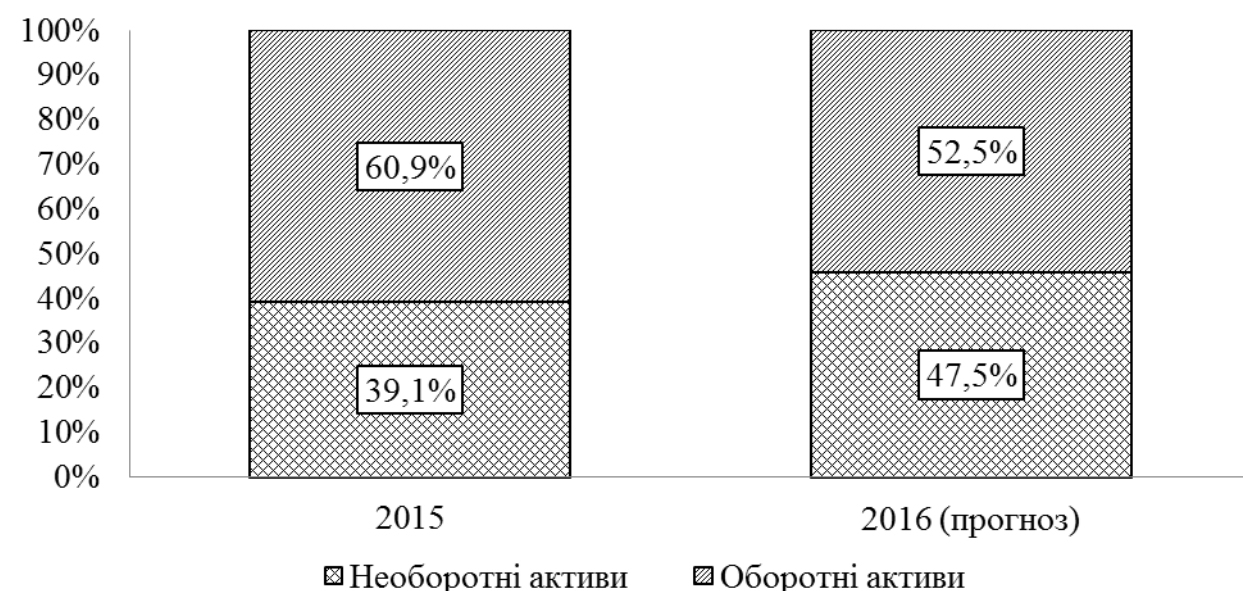

Рис. 1. Структура активів ТОВ «МСС-Україна» у 2015-2016 рр.
з урахуванням заходів її вдосконалення

Доцільність запровадження запропонованих заходів у діяльності підприємства необхідно довести з урахуванням прогнозних показників ефективності використання активів (табл. 2).

Таблиця 2

Основні прогнозні показники стану активів
ТОВ «МСС-Україна» з урахуванням заходів

Показник	2015	2016 (прогноз)	Абсолютне відхилення (+,-)
Коефіцієнт оборотності активів	4,1	5,4	1,4
Коефіцієнт оборотності обігових коштів	6,7	10,3	3,7
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0	0,2	0,2
Фондовіддача, грн.	10,4	20,8	10,4

За даними, наведеними у табл. 2 коефіцієнт оборотності активів збільшиться на 1,35, а коефіцієнт оборотності обігових коштів – на 3,67. Коефіцієнт абсолютної ліквідності нарешті досягне нормативного значення та у 2015 році складе 0,23. Збільшиться також фондовіддача з 10,36 у 2015 році до 20,75 у 2016 році. Така динаміка є позитивною та вказує на те, що з

використанням у практичній діяльності запропонованих заходів на підприємстві стабілізується рівень коефіцієнта абсолютної ліквідності, а отже, підприємство зможе розраховуватися наявними грошовими коштами за поточними зобов'язаннями, основні засоби будуть використовуватися ефективніше, а оборотність активів, зокрема оборотність обігових коштів зросте – тобто збільшиться ефективність використання підприємством всіх наявних ресурсів.

Ефективне використання оборотних коштів є одним із першочергових завдань підприємства в сучасних умовах і забезпечується це прискоренням їх оборотності на всіх стадіях кругообігу.

Література:

1. Брезіцька О. В. Управління вартістю: фактори формування вартості підприємства / О.В. Брезіцька // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури (економічні науки). – 2012. – № 31 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/346>
2. Гнатська Т.М. Система оцінки діяльності за допомогою показників в управлінні вартістю підприємства / Т.М. Гнатська // Економічний форум. – 2014. – № 4. – С. 133-141.
3. Гребешкова О.М. Стратегічна діагностика активів підприємства: постановка проблеми [Текст] / О.М. Гребешкова, І.О. Федорцова // Всеукраїнський науковий журнал. – 2013. - №6. – С. 196-203.
4. Костирко Р.О., Тертична Н.В., Шевчук В.О. Комплексна оцінка вартості підприємства: Монографія / За заг. ред. д. е. н., академіка НАН України М. Г. Чумаченка.– 2-ге вид., перероб.і доп.– Х.: Фактор, 2013.– 278 с.
5. Островська Г. Оцінювання вартості підприємства як основа ефективного управління [Текст] / Г.Островська // Галицький економічний вісник. - 2012. - №1(30). - С.107-115.